Nr. 320 Niedziela 24 Października 1937 r. Rocznik XLVI

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7—Tel. 5.06.70

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 188

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Pochód naprzód wielkiego ruchu

Na str. 3 czytelnicy znajdą szereg liczb, najbardziej istotnych dla oceny jak się przedstawia stan dzisiejszy klasowego ruchu zawodowego, jak wygląda jego dynamika wewnętrzna.

Liczby mówią same za siebie. Nie wymagają komentarzy. Stwierdzają fakt, że ten wielki ruch jest ruchem, maszerującym naprzód, jest RUCHEM W POCHODZIE.

Czem się to dzieje, że, gdy próby rozbijania innych organizacyj zawodowych, również — pozornie przynajmniej — masowych dają nieraz rezultaty, pozytywne dla... tych, którzy rozbijać pragną, — próby, znacznie mocniejsze, podejmowane swego czasu w stosunku do klasowych związków zawodowych kończą się teraz tym NASZYM pochodem naprzód, który głosza nie słowa, lecz CYFRY?

Myślę, że rolę decydującą grają tu dwa momenty:

1) Klasowy ruch zawodowy posiada wielką Ideę: TEJ IDEI NA IMIĘ SOCJALIZM; wielka Idea skupia ludzi naprawdę, hartuje ich, jednoczy; wykuwa charaktery; podlebia, zaostrza wolę zwycięstwa; organizacje— nawet pozornie czy chwilowo— masowe, ale POZBAWIONE WIELKIEJ IDEI pękają przy pierwszem uderzeniu albo stają się, jak p. Grajek wraz ze swymi przyjaciółmi, towarzystwem wzajemnej pomocy dla osiągania stosunkowo drobnych, bezpośrednich celów;

2) Klasowy ruch zawodowy rozwiązał problem najtrudniejszy: potrafił znaleść RYTM PROCESÓW, zachodzących w świadomości, w odczuwaniach, w przeżyciach mas robotniczych; tu leży tajemnica powodzeń lub niepowodzeń organizacyj, które chcą być organizacjami rzeczywiście masowemi; trzeba uchwycić ten rytm; trzeba, by własny, „zorganizowany" krok był taki sam; trzeba, by własne „organizacyjne" serce biło w jeden takt z sercami tysięcy i tysięcy; wtedy powstaje PRAWDZIWA — nie sztuczna — siła organizacji MASOWEJ.

***

Klasowy ruch zawodowy rozporządza właśnie — na wszelkich szczeblach organizacyjnych — taką ekipą działaczy z sekretarzem generalnym Komisji Centralnej Zygmuntem Żuławskim na czele, — taką ekipą, która umiała „znaleść wspólny rytm". I dlatego, skoro w ciągu paru lat ubiegłych pękły lody apatii i zniechęcenia, — klasowy ruch zawodowy, który „przetrwał", zaprzestał „trwać" i RUSZYŁ NAPRZÓD coraz szybciej, coraz sprężyściej, z coraz to większą dynamiką. Nasze związki zawodowe nie „przyciągają dla mas"; ONE SAME SĄ MASAMI. Ten fakt będzie zawsze czemś niepojętem dla wszelakich „kanapowych" grupek i klik.

***

Lata, raczej — miesiące ubiegłe przyniosły ze sobą dwa nowe zdarzenia o znaczeniu, jak sądzę, historycznem dla dalszego rozwoju wewnętrznego Polski:

1) ruch ludowy stwierdził wraz z nami RZETELNE WZAJEMNE BRATERSTWO BRONI;

2) klasowy ruch zawodowy i ZAWODOWY RUCH PRACOWNICZY spotkały się ze sobą we wspólnej trosce o PRAWO KOALICJI. I tu tak samo dojrzewa — jakże szybko! — owo piękne i mądre RZETELNE BRATERSTWO BRONI.

***

Polska Partia Socjalistyczna wie doskonale, że zawsze, w każdych okolicznościach, MOŻE LICZYĆ na klasowe związki zawodowe.

Klasowe związki zawodowe wiedzą doskonale, że zawsze, w każdych okolicznościach, MOGĄ LICZYĆ na Polską Partię Socjalistyczną.

To jest nasz stosunek wzajemny, — prosty i jasny.

Dziś, w dniu otwarcia VI Kongresu, wiemy, że klasa robotnicza Polski wypowie za jego pośrednictwem trzy swoje kategoryczne postulaty, których nikt nie ominie i nikt nie przeskoczy:

1) WOLNOŚĆ POLITYCZNA I DEMOKRACJA — bez kruczków i bez kawałów;

2) PRZEBUDOWA SPOŁECZNA według określonego planu społeczno - gospodarczego i kulturalnego;

3) PRAWO KOALICJI bez p.p. Musiołów.

M. NIEDZIAŁKOWSKI

Konferencja przewódców opozycji w Jugosławii

W wiosce Farcasic koło Sisaku (Jugosławia) doszło do spotkania pomiędzy dr. Mackiem a przewódcami serbskimi opozycji pozaparlamentarnej dr. Davidowicem Jovanowicem oraz Kryfunowicem. Konferencja nie odbyła się w samym Zagrzebiu, gdyż ugrupowanie „frankistów" zapowiedziało wielkie demonstracje na wypadek przybycia serbskich polityków opozycyjnych.

Walna bitwa o Szanghaj

Kontrofensywa wojsk Chińskich

Po całonocnym intensywnym ogniu artyleryjskim i kulomiotowym na odcinku Tazang i Wangpu, Chińczycy rozpoczęli w godzinach rannych wielką kontrofenzywę z udziałem znacznej ilości wojsk. Zdaniem obserwatorów neutralnych rozpoczyna się obecnie WALNA BITWA O SZANGHAJ.

Chińczycy usiłują zrównoważyć techniczną przewagę Japończyków przez rzucenie do boju

DUŻO LICZNIEJSZYCH ODDZIAŁÓW SZTURMOWYCH.

Już we czwartek straty Chińczyków były bardzo poważne. Źródła chińskie oceniają je na 3500 zabitych i rannych. Chińczycy twierdzą wprawdzie, że straty japońskie nie są mniejsze. Założeniem ofenzywy chińskiej jest rozluźnienie nacisku na odcinku Tazang i

ODCIĘCIE STOJĄCYCH TAM ODDZIAŁÓW JAPOŃSKICH OD ICH BAZY.

W tym celu kontrataki chińskie są skierowane w głównej mierze na tylne pozycje japońskie pod Huangtang na północno - zachód od Tazangu. Dowództwo chińskie twierdzi, że miejscowość Huang-Cziacze została ponownie zajęta, a atak wojsk japońskich na dworzec północny odparty. Przez cały czas tych walk wielki obszar, w którym leżą Tazang, „most 8 znaków" oraz dworzec północny był

POD GĘSTYM OBSTRZAŁEM KARABINÓW MASZYNOWYCH.

Wnioskują z tego, że walki piechoty są w pełnym toku. Chińczycy usiłowali również w rejonie Czangczual wbić klin we front japoński koło Tazang. Wspierające akcję chińską lotnictwo chińskie przeprowadziło między innymi

TRZY ATAKI NA JANGTSEPU I WUSUNG,

wzniecając liczne pożary. Japończycy ze swej strony przeszli do natarcia na zachód od Kwangfu. Ofenzywa japońska rozwija się na drodze z Nasziang do Kiangtyin które zostało poprzednio zbombardowane przez samoloty japońskie. Po raz pierwszy Japończycy usiłują przesunąć linię frontu w kierunku zachodnim. Po obu stronach ataki były kilkakrotnie prowadzone przez płonące miejscowości bombardowane przez artylerię.

Dzienniki chińskie donoszą, że wojska chińskie na froncie szanghajskim odzyskały po gwałtownym przeciwnatarciu Kacziapailu.

Te same źródła podają, że pod naporem Chińczyków na odcinku Kuangfu wojska japońskie wycofują się w kierunku wschodnim.

W piątek rano działania wojenne pod Szanghajem przybrały już

NIEZWYKLE GWAŁTOWNY CHARAKTER.

Wojska chińskie przeszły na wszystkich odcinkach frontu szanghajskiego do kontrataków, aby uprzedzić zamierzoną ofenzywę japońską. Na całym froncie toczy się niezwykle gwałtowna bitwa, w której po obu stronach bierze udział artylerja. W godzinach rannych eskadry chińskie dokonały w krótkich odstępach czasu trzy naloty na pozycje japońskie, zaś japońskie okręty wojenne ostrzeliwały Putung.

Za cenę wielkich wysiłków oddziałom chińskim udało się zlikwidować lukę w swych liniach, spowodowaną natarciem Japończyków ze strony kanału Wentsiaonan. Japończycy cofnęli się na swe pozycje wyjściowe. Straty obu stron są bardzo znaczne. Uporczywe walki trwają w rejonie m. Daczan które staje się pozycją kluczową frontu szanghajskiego.

ATAKI I KONTRATAKI NASTĘPUJĄ PO SOBIE PRAWIE BEZ PRZERWY.

Główne walki toczyły się pod wsią Czentsiagan, która obecnie przedstawia tylko kupę rumowisk. Japończycy ostrzeliwują Czapei, Chińczycy zaś Hongkou i okręty japońskie.

Państwa buforowe w Chinach północnych i Mongolii

W najbliższej przyszłości, według Reutera, należy oczekiwać uformowania niezależnego rządu Chin północnych. Zapowiedzią tego jest powrót do Pekinu gen. Kita, szefa japońskiej misji, który niedawno udał się do Tokio, by omówić z rządem japońskim projekt organizacji administracji w północnych Chinach.

W Pekinie bawi Czih - Tsu-Gamo, który jest następcą Ying-Ju-Kenga na stanowisko przewodniczącego autonomicznego rządu wschodniej części prowincji Czapei.

Deklaracja japońska o charakterze półurzędowym pozwala przewidywać utworzenie państwa buforowego w Mongolii Wewnętrznej pomiędzy Chinami północnymi a Mongolią Zewnętrzną. Książę Te-Uang, przewódca Mongołów w prowincji Czahar, który ma być naczelnikiem nowego państwa, zainstalował już swą kwaterę główną w Pailingmia w północnej części prowincji Sui-yuan, zajętej niedawno przez Japończyków.

Światowe obroty handlowe zmniejszają się wskutek działań wojennych

Wedle danych zebranych przez Ligę Narodów łączna wartość światowego obrotu handlowego wyrażona w złocie była w miesiącu sierpniu o 3 proc. mniejsza niż w lipcu. Spadek wielkości obrotu spowodowany był częściowo zjawiskami sezonowymi, częściowo zaś sytuacją na Dalekim Wschodzie.

Ze wstrętu do świata i ludzi zamieszkał nago w pieczarze

„Extrablatt" podaje z Konstancy, że tamtejsi żandarmi znaleźli w jednej z pieczar na wybrzeżu morskim zupełnie zdziczałego człowieka, który pomimo dotkliwego zimna spał w grocie nago na stosie gazet. Żandarmi przypuszczali, że jest to jakiś ukrywający się przestępca. Po sprawdzeniu okazało się, że jest to niejaki Georg Hlanzau i że nie popełnił on żadnego czynu karygodnego i tylko ze wstrętu do świata i ludzi żyje w samotności. Nie zgodził się on pod żadnym pozorem opuścić swego schroniska. Ponieważ nie można mu było nic zarzucić, żandarmi zostawili go nadal w pieczarze.

Stalin wciąga Czerwoną Armię w agitację przedwyborczą

Zarząd polityczny czerwonej armii (PUR) postanowił wydelegować do agitacyjnej przedwyborczej pracy w terenie tysiączne kadry „czerwono - armiejców" zwłaszcza należących do Komsomołu. Zadaniem agitatorów-żołnierzy będzie nie tylko propaganda konstytucji stalinowskiej, lecz jednocześnie i wykrywanie i ujawnianie w kołchozach ukrytych szkodników i sabotażystów. W związku z tym wśród agitatorów będzie się znajdowało wielu fachowców-rolników, którzy łatwiej mogą ujawnić fakty szkodnictwa w rolnictwie. Wykrywanie „wrogów" przez lotne brygady agitatorów ma być poglądową lekcją dla ludności, która nie posiada pod tym względem należytego doświadczenia. (ATE).

Dalsze echa porwania gen. Millera

„Paris Soir" donosi, że śledztwo w sprawie porwania gen. Millera i zniknięcie gen. Skoblina, przyjęło nagle sensacyjny obrót i wychodzi poza obręb dramatycznego konfliktu pomiędzy rosyjskim Śledztwo zatacza coraz szersze Śledztwo zatacza coraz szersze kręgi i obejmuje aferę zniknięcia gen. Kutiepowa, zabicie agentów sowieckich Reissa i Nawaszina oraz samobójstwo znanego finansisty szwedzkiego Ivara Kreugera. Porwanie gen. Millera było tylko pojedyńczym epizodem akcji, której inne ogniwa tworzą porwanie Kutiepowa, kradzież dokumentów prof. Posthumusa, zabójstwo Nawaszina a nawet śmierć króla zapałczanego Kreugera.

„Journal" twierdzi na podstawie zebranych dokumentów i wiadomości, że jedną z ofiar gen. Skoblina był Putna, wojskowy attache sowiecki w Londynie, rozstrzelany w Moskwie. Skoblin jeździł parokrotnie do Londynu pozornie jako impresario swej żony. Miewał on tam spotkania z Putną, usiłując niby to skaptować go dla organizacji socjalistyczno - rewolucyjnej pod nazwą „Rosji Chłopskiej". Następnie Skoblin zadenuncjował Putnę władzom sowieckim.

Witamy dziś w Warszawie delegatów na VI Kongres Związków Zawodowych w Polsce

Otwarcie Kongresu w sali „Ateneum" (Czerwonego Krzyża 20) o godz. 10 r.

Chamberlain broni polityki Anglii

Rząd angielski wierzy w dobrą wolę Mussoliniego i zgadza się na „symboliczne“ wycofanie ochotników

W dalszym ciągu posiedzenia Izby Gmin po mowie przywódcy Labour Party (pisaliśmy o tem) zabrał głos przywódca liberałów opozycyjnych sir Archibald Sinclair, popierając wywody Attlee w kwestii stanowiska Rządu wobec Ligi Narodów. Mówca wyraża zadowolenie ze zręczności dyplomacji, która doprowadziła do układu z Nyon, uważa jednak, iż w pozostałych sprawach polityka Rządu jest zła. Niepokói mówcę również sytuacja na wyspach Balearskich. Pragnie dalej dowiedzieć się, czy Egipt jest dobrze broniony. Następnie mówca podkreśla znaczenie współpracy z Francją i zwraca uwagę na pogłoski, według których Rząd brytyjski miał w ostatnich tygodniach przeszkadzać Rządowi francuskiemu w podjęciu akcji, którą uważał za niezbędną w odniesieniu do swych granic.

Po kilku przemówieniach mniej ważnych, zabrał głos w imieniu Rządu premier Chamberlain, na wstępie zaznacza on, iż praktyczną kwestią wysuniętą jest ustalenie jaka akcja może być podjęta w obecnych warunkach, aby wprowadzić na drogę realną zasadę pokoju. Wielka Brytania wierzy w zasady, dla których utworzono Ligę Narodów, lecz Liga nie jest tym, czego oczekiwano i czym by ła. Nie odpowiada prawdzie powiedzenie, iż Liga jest gwarancją przeciwko napaści. W oczekiwaniu na odmłodzenie i rozwój Ligi Narodów trzeba znaleźć praktyczne środki przywrócenia pokoju. Zagadnieniem chwili obecnej jest wycofanie obcych wojsk z Hiszpanii. Premier broni polityki brytyjskiej uważając, że nieinterwencja nie zbankrutowała.

Ustalenie cyfr zajmie czas pewien. Ponieważ przywódca Partii Prezes Attlee domaga się sprecyzowania znaczenia słów „wycofanie symboliczne“, premier wyjaśnia, że chodzi tu o małą nieznaczną ilość. Przypuśćmy, że będzie to 5.000 tysięcy.

W tym miejscu okrzyki opozycji przerywają mówcy, który w dalszym ciągu oświadcza, iż rząd brytyjski w żadnym razie nie uważałby za możliwe zgodzić się, by ochotnicy mogli nadal przybywać do Hiszpanii w tym czasie, gdy będzie się wycofywało innych.

Przechodząc do sprawy ewakuacji ludności z Gijon premier zaznacza, iż polecił ambasadorowi brytyjskiemu poprzeć apel wystosowany już przez rząd francuski do generała Franco, aby więźniowie traktowani byli po ludzku. Okręty brytyjskie ewakuowały już z Gijon 30.000 uchodźców. Nawiązując do sugestii, według których nawet po wojnie Włosi mogliby pozostać na wyspach balearskich i w innych portach, które mogą być użyte dla celów wojskowych, Chamberlain przyznaje, iż sugestie te są bardzo poważne. Sądzi jednak, że myśl taka jest niesłuszna, ponieważ posiadamy powtarzające się najbardziej kategoryczne zapewnienia rządu włoskiego. Dodał też, że delegat włoski w Lidze Narodów dał takie same zapewnienie francuskiemu ministrowi spraw zagranicznych Delbos. „Część śródziemnomorską“ swego przemówienia zakończył premier słowami, iż przyjął zapewnienia włoskie jako dane w dobrej wierze.

W tym miejscu Sinclair przerywa mówcy zapytaniem co do Libii.

Chamberlain przypomina, że ruchy wojsk w Libii podjęte zostały od kwietnia r. b., po czym przechodzi do spraw Dalekiego Wschodu. W kwestii konferencji dziewięciu mocarstw, zdaniem mówcy należy zastnowić się nad celami tej konferencji. Byłoby błędem udawać się do Brukseli, mówiąc o sankcjach ekonomicznych, o presji i sile. Później taim, aby zrobić pokój. Nie pozwalajmy rozpraszać się rozwiązaniami hipotetycznymi, lecz zwróćmy całą siłę i całą energię na zadanie, które polega na ratowaniu życia, poświęcanego codziennie w toczącej się okropnej wojnie (?).

Wobec tego, że opozycja domagała się przeprowadzenia głosowania nad wnioskiem rządu o odroczenie dyskusji, zarządzono głosowanie, w którego wyniku wniosek przyjęty został 204 głosami przeciwko 111. Na tym posiedzenie zamknięto.

500 granatów artyleryjskich

z czasów wojny światowej

W swoisty sposób odezwały się wspomnienia, związane z pobytem na wodach otaczających archipelag Sundzki niemieckiego krążownika „Emden“ podczas tragicznych lat wojny światowej.

Zarząd portu w Singapore otrzymał zawiadomienie, że jeden ze statków japońskich, znajdujących się w porcie, posiada na swym pokładzie amunicję, wskutek czego zarządzono śledztwo oraz rewizję na statku. Podczas rewizji znaleziono przeszło 500 granatów artyleryjskich. Ponieważ załoga statku twierdziła, że granaty zostały przez nią znalezione na jednej z samotnych wysp Oceanu Indyjskiego, poddano granaty ekspertyzie, która ustaliła, że znaki znajdujące się na pociskach wskazują na pochodzenie ze statku „Emden“, w tych okolicach kontrolującego statki handlowe Ententy

Tragiczny błąd lekarza

Operował przez pomyłkę innego pacjenta

Z miejscowości Novi Sad w Jugosławii donoszą, że wszczęto tam dochodzenie przeciwko chirurgowi miejscowego szpitala „dr. Jakowlewiczowi za popełnienie tragicznego błędu. Dr. Jakowlewicz mając dokonać zabiegu chirurgicznego omylił się co do osoby pacjenta i dokonał operacji jamy brzusznej u chorego, cierpiącego na całkiem inną chorobę. W toku operacji chirurg spostrzegł swą omyłkę i natychmiast zamknął ranę „bandażując chorego, poczem pośpiesznie rozpoczął operowanie właściwego chorego „lecz niestety interwencja była spóźniona i chory zmarł.

Czy Wystawa Paryska

zostanie wznowiona w przyszłym roku

„Oeuvre“ dowiaduje się z dobrego źródła, że wznowienie wystawy paryskiej na wiosnę przyszłego roku staje coraz bardziej prawdopodobne. Nie ustalono dotychczas, w jakich rozmiarach to nastąpi. Wśród eksponatów cudzoziemskich zgodziły się pozostawić swe pawilony na rok przyszły Anglia, Włochy, Stany Zjednoczone, Kanada, państwa Bałtyckie i Wenezuela. Niektóre państwa, jak np. Egipt uzależniły swą zgodę od wyasygnowania przez rząd francuski kredytów na konserwację budynków, co podobno władze francuskie są skłonne uczynić o ile ogólna suma kosztów nie przekroczy 150 milionów franków. Odmówiły pozostawienia pawilonów Niemcy, Belgia i Szwajcaria. W każdym razie pozostawienie pawilonów sekcji francuskiej jest podobno rzeczą zdecydowaną.

Kidnaperstwo w Rumunii

Prasa rumuńska podaje, że w całej Rumunii grasuje od dłuższego czasu banda, porywająca dzieci. W ciągu tylko jednego dnia porwano w Kluzu 14-letnią Elżbietę Pop, w Bukareszcie 14-letniego J. Popescu i 11-letniego Wasyla Modovenu.

NOWE ZAPAŁKI PIĘCIOGROSZOWE

Niedawno ukazały się w sprzedaży pudełka zapałek o zawartości 30 sztuk w cenie 5 groszy.

Cieszące się dużym popytem nowe zapałki położą nareszcie kres ciągłym zatargom pomiędzy kupującymi a sprzedawcami, powstającymi z powodu braku grosza reszty, przy kupnie 4-groszowych pudełek, zawierających o sześć zapałek mniej, niż w pudełkach ostatnio wypuszczonych.

Innowacja ta zatem bardzo pożyteczna. Niestety nie wszyscy detaliści są w nowe pudełka zaopatrzeni względnie zaopatrzeni niedostatecznie. W rezultacie konsument zmuszony jest do nabywania dawnych pudełek 4-groszowych, przy czym aż nazbyt często powraca sprawa braku grosza reszty.

Monopol Zapałczany winien energicznie wpłynąć na sprzedawców i zmusić ich do zaopatrywania się w nowe zapałki w ilości wystarczającej, konsumenci zaś w swym własnym interesie żądać powinni od detalistów, by je posiadali w sprzedaży.

Do kogo należy Hiszpania?

PRZESZŁO 4 I PÓŁ MILIONA HISZPANÓW WYEMIGROWAŁO Z PROWINCJI, OPANOWANYCH PRZEZ ROKOSZAN, DO PROWINCJI BĘDĄCYCH POD WŁADZĄ REPUBLIKAŃSKĄ.

Faszystowska prasa, a w tej liczbie także polskie prawicowe dzienniki, stale zapewniają, że dwie trzecie całej Hiszpanii, oraz większość ludności hiszpańskiej, podlega już Rządowi w Burgos.

Jakże sprawa ta naprawdę wygląda?

18 prowincji hiszpańskich znajduje się całkowicie pod rządami gen. Franco. Obszar tych prowincji wynosi 129 tys. kw. klm., a ich ludność liczy 6 milionów 590 tys.

Rząd republikański w Walencji rządzi nad 11 prowincjami o obszarze 109 tys. kw. klm. i o ludności, liczącej 6 mil. 10 tys. głów.

Po za tymi prowincjami jest kilka, w których toczą się walki. Te prowincje faszyści uważają za swoje, ponieważ główne miasta są przez nich zajęte od pierwszej chwili wybuchu rokoszu. W miastach tych stały garnizony wojskowe, których oficerowie podporządkowali się generałowi Franco. Taki stan rzeczy trwa w Grenadzie, Huesca, Toledo i in. miastach. W rzeczywistości zaś prowincje te po za większymi miastami są w rękach republikanów, z którymi solidaryzuje się większość ludności.

A oto kilka przykładów:

Prowincja **Grenada**: w rękach republikanów — 9218 kw. klm. z 424 tys. mieszk., w rękach faszystów 4311 kw. klm. z 198 tys. mieszk.

Prow. **Huesca**: republ. — 12.289 kw. klm. z 282 tys. mieszk., faszyści — 3860 kw. klm. z 84 tys. mieszkańców.

Prow. **Toledo**: republ. — 11.070 kw. klm. z 321 tys. mieszk., faszyści 5263 kw. klm. z 152 tys. mieszkańców.

Prow. **Teruel**: republikanie — 13.983 kw. klm. z 355 tys. mieszk., faszyści — 853 kw. klm. z 44 tys. mieszk.

Już dawno wiadomo było, że z części kraju, zajętych przez wojska faszystowskie, tysiące mieszkańców uciekły na stronę republikańską, ale liczby, które ostatnio opublikowano przechodzą wszelkie oczekiwania.

Okazuje się bowiem, że z prowincji, zajętych przez rokoszan, przeszło na stronę republikańską 1 i pół miliona mieszkańców, a z ziem, objętych pożogą wojenną— trzy miliony.

Cztery i pół miliona mężczyzn, kobiet, starców i dzieci opuszcza swe domostwa, swój dobytek i o kiju tułaczym wędruje, uciekając przed faszyzmem, jak przed zarazą.

Oto najwymowniejszy dowód, jak lubiany jest gen. Franco w Hiszpanii. Jest to zarazem odpowiedź na pytanie, za kim opowiada się naród hiszpański.

Reasumując powyższe, można stwierdzić, że Rząd w Walencji włada 235 tys. kw. klm., a Rząd w Burgos — 273 tys. kw. klm. Za to ludność na ziemiach, okupowanych przez rokoszan wynosi 8 milionów, a na ziemiach które pozostały przy Rządzie walenckim — **14,3 miliona.**

Dobry wynalazek

Według danych „Małego Rocznika Statystycznego“ na rok 1937 (str. 349) liczba więźniów w Polsce wynosi w r. b. 59.495 i w porównaniu z r. 1928 wzrosła dwukrotnie. Zaludnienie więzień określa Rocznik cyfrą 143 proc.!.

Jak słychać, w Anglii kilka tysięcy cel więziennych świeci pustkami, zaś w Szwecji niektóre więzienia — wobec braku pensjonariuszów — przerabiane są na szkoły i zakłady użyteczności publicznej.

Swoją drogą — demokracja, ta zwykła, nie „kierowana“ — to jednak wynalazek nie najgorszy.

X.

Japonia odrzuci zaproszenie

Japońskie ministerjum spraw zagranicznych zastanawia się nad odpowiedzią, jakiej ma udzielić na zaproszenie Japonii do wzięcia udziału w obradach konferencji 9-iu mocarstw w Brukseli. Odpowiedź ta po jej przygotowaniu będzie przedstawiona do aprobaty ministrom wojny i marynarki, a następnie rozważy ją rada 26 celem ostatecznego zatwierdzenia.

Wwedług dotychczasowych przewidywań, Japonia nie weźmie udziału w obradach tej konferencji.

Pokwitowanie

NA PRACOWNIKÓW Z. N. P.

J. W. Zł. 10,

Od Nauczycieli Szkół Żydowskich Zł. 36.

NA FUNDUSZ PRASOWY.

Zamiast podziękowania Zarządowi Koła Warszawskiego Związku Pracowników P. Z. U. W. za poniesione trudy — R. Fijałkowski Zł. 10.

Przegląd prasy

ENDECKA „SYNTEZA“

Prof. Rybarski w „Kurjerze Poznańskim“ gromko protestuje przeciwko „huśtawce ustrojowej“: raz — totalizm, raz — demokracja parlamentarna. Profesor chce „syntezy“. Z jednej strony, powiada, rząd nie może zależeć od gry i kompromisów partyjek, z drugiej nie może być wynikiem dyktatury niewielkiej mniejszości. Co do pierwszej ewentualności (demokracji) niepodobna, powiada, by każdy Żyd mógł swobodnie wybierać kogo chce, jak każdy inny obywatel.

A więc „synteza“. Ognia z wodą... W każdym razie prof. Rybarski nie konkretyzuje swych opinii. Nie zgrzeszymy chyba przeciw obiektywizmowi, jeśli przypuścimy, że „synteza“ znajduje się gdzieś dużo bliżej monopartii, niż demokracji. Bo demokracja, czytamy codziennie w „Dzienniku Narodowym“, to — „komunizm“.

Endecja KONSPIRUJE swe pomysły ustrojowe. Nie dziwimy się. W Polsce dyktatura nie jest popularna. W kraju widzimy potężniejące ruchy demokratyczne. Przy tych nastrojach konkretyzowanie „syntezy“ może nie opłaca się...

MEFISTO-„NAPRAWIACZ“.

Dla konserwy „naprawiacz“ jest złym duchem, który wciąż się wtrąca i psuje najlepsze kombinacje prawicowe. Np. „OZON“: wystąpił, jak wiadomo, z deklaracją prawicową i zrobił wcale dobre wrażenie — na prawicy. Tymczasem... — tu „Czas“ i „Słowo“ zaczynają rozdzierać szaty — naprawiacze zaczynają pakować się do OZON-u. Jakim prawem?!

Wczorajszy „Czas“ poświęca tej taktyce „Konia Trojańskiego“ cały artykuł wstępny:

> Skoro za OZN. stoją najwyższe w państwie autorytety, więc obozu tego atakiem frontowym nie da się rozbić. Trzeba wejść w jego szeregi, trzeba w tym celu przyjąć pozory, że się zasady ideowe płk. Koca podziela, trzeba w OZN. zdobyć wpływy. A wtedy można będzie albo nadać obozowi *inno oblicze ideowe*, albo w najgorszym wypadku *sparaliżuje się jego działalność*. Typowa taktyka konia trojańskiego.

To jest *taktyka* — z goryczą pisze „Czas“ — wzorowana na komunistach: robienie „jaczejek“. Ostatnie porozumienie 4-ch organizacyj młodzieżowych, pisze „Czas“, jest „grą, wyraźnie godzącą w ten obóz: OZON“.

Dziwne: przecie chodzi pono o — „konsolidację“! Przynajmniej (jeśli inaczej nie można) o konsolidację sił „sanacyjnych“. Dlaczegóż „Czas“ tak rozgorycza się na „Naprawę“, skoro „Naprawa“ dąży do wspólnej konsolidacji? Czyżby konserwa chciała mieć w OZON-ie posłuszne narzędzie dla swej konserwatywnej polityki? Czysto prawicowej organizacji? Ale w takim razie — gdzie „konsolidacja“?

GDAŃSK.

O Gdańsku już trudno pisać... Dzieją się tam rzeczy po prostu *straszne*. Ale jakiejkolwiek celowej kontrakcji ze strony Polski nie widać. Ostatnio zglajchszaltowano ostatnie niehitlerowskie ugrupowanie polityczne—centrum katolickie. A urzędników polskich PORYWA SIĘ (!): jednego po drugim. Czytamy np. w „Gońcu“:

> W czwartek rozeszła się w Gdańsku wiadomość, że na terenie Niemiec zginęli w tajemniczych okolicznościach dwaj Polacy, mieszkańcy Gdańska, powracający z powszechnej wystawy w Paryżu. Są to: Czesław Tejkowski, prokurent „British and Polish Tradebank“, będącego, jak wiadomo, gdańską ekspozyturą Banku Gospodarstwa Krajowego i student Rudolf Wika-Czarnowski.
>
> Jednocześnie dotarła do Gdańska wiadomość o porwaniu *do więzienia w Berlinie zawiadowcy stacji Gdańsk* Polaka Franciszka Rutkiewicza i jego żony Marii.

To nie wszystko. We czwartek aresztowano dwuch polskich inspektorów celnych; wypuszczono ich dopiero na skutek interwencji władz polskich.

Wszystkiego, co sądzimy o sytuacji w Gdańsku i jej przyczynach, nie możemy, niestety, powiedzieć. W każdym razie jest *bardzo źle*. To widzi już każdy. A jak ciskano się na nas („PIP“ np.), gdy już przed paru laty alarmowaliśmy opinię publiczną!

Powtarzamy raz jeszcze—sprawa gdańska jest ściśle związana z całokształtem sytuacji międzynarodowej i z *kierunkiem* polskiej polityki zagranicznej.

WYBORY WE FRANCJI.

„Populaire“ przynosi dokładne cyfrowe rezultaty wyborów kantonalnych. Wybierano, jak wiadomo, rady okręgowe i rady generalne. W pierwszych socjaliści wzrośli z 225 mand. na 309, w drugich *z 163 m. na 234 m.* Razem więc socjaliści wzrośli O 155 MANDATÓW. Jeśli natomiast weźmiemy oddzielnie rady generalne (ważniejsze), socjaliści wzrośli o 71 m., komuniści o 31, radykali *spadli* o 42 m. Naturalnie. radykali pozostają grupą najsilniejszą, mając 526 m. na ogólną liczbę, 1525 radców gen. W ten sposób obecnie w radach generalnych mamy z frontu ludowego 526 radykałów, 234 socjalistów, 41 komunistów.

K. CZ.

Nasz numer niedzielny

będzie zawierał 10 stron druku

W NUMERZE — OSTATNIE DEPESZE I WIADOMOŚCI, ARTYKUŁY, WYWIADY, FELIETONY, NOTATKI ODCINKI.

Ze świata kultury

ŻYDZI W PAPIESKIEJ AKADEMII NAUK.

Wiedeńska „Neue Freie Presse“ podaje z Rzymu, że prezes Papieskiej Akademii Nauk prof. Gamelli oświadczył w swym przemówieniu inauguracyjnym, że mogą do niej należeć również niekatolicy, a mian. protestanci i Żydzi, a to dla dobra nauki. Kościół—wyraził się prof. Gamelli — wymaga od jej członków jedynie wiary w Boga i w nieśmiertelność duszy ludzkiej.

SAGA RODU FORSYTÓW ZOSTANIE SFILMOWANA.

Monumentalna powieść - monstre Galsworthy'ego „Saga rodu Forsytów“ zostanie sfilmowana. Prawo do przeróbki filmowej tej powieści sprzedano jednej z amerykańskich wytwórni. Dalsze — filmowe już — losy dzieła Galsworthy'ego zależeć będą od tego, kto pokieruje inscenizacją. Należy tylko życzyć, by przyszły jej żyser, potraktował powieść z takim pietyzmem jak np. powieści Dickensa.

LOS KSIĄŻEK I KSIĘGARŃ POLSKICH.

Znamiennym objawem upadku naszego czytelnictwa jest los księgarń polskich i książek, katastrofalny wprost w ostatnich latach. Oto kilka wymownych cyfr, ilustrujących stan naszej obecnej kultury czytelniczej: Od roku 1930 obroty księgarń polskich spadły o 70 proc. W roku 1936 zlikwidowało tylko w Polsce 44 księgarń. W niektórych miastach Rzeczypospolitej nie ma ich dziś zupełnie.

LIST KRZYSZTOFA KOLUMBA.

W New - Yorku sprzedano niedawno list z roku 1493, pisany przez Krzysztofa Kolumba, adresowany był do Ferdynanda i Izabelli Katolickiej. Wartość listu wynosi 4.350 dolarów (92.000 fr.). Przy tej okazji wyłonił się ciekawy problem, wysunięty przez dziennikarzy amerykańskich: zarzucają oni współczesnym pisarzom, że dzięki używaniu maszyny do pisania, lub dyktowaniu swych utworów sekretarzom, pozbawią przyszłe pokolenie rękopisów. Zwolennicy „białych kruków“ będą ogromnie upośledzeni, zarówno jak i poszukiwacze autografów i rękopisów.

170.000 dolarów znaleziono w tunelu

W tunelu kolei podziemnej na 59 Avenue w Nowym Jorku znaleziono teczkę zawierającą papiery wartościowe na sumę 170 tysięcy dolarów. Wśród tych papierów znajdowały się obligacje na sumę 145.000 dolarów, które zostały zrabowane przed dwoma laty w jednym z banków nowojorskich.

W dniu otwarcia VI Kongresu związków zawodowych w Polsce

Cyfry i fakty

Obszerne sprawozdanie Komisji Centralnej Związków Zawodowych, wydane przed Kongresem mówi dobitnie o działalności Komisji Centralnej i związków poszczególnych, scentralizowanych w klasowym ruchu zawodowym, o działalności za ubiegłe cztery lata.

Już w uchwałach poprzedniego Kongresu na czoło zagadnień, leżących przed klasowym ruchem zawodowym — wysunięte zostały sprawy WALKI Z FASZYZMEM, I WALKI O PRZYWRÓCENIE DEMOKRACJI oraz WALKI O ZREALIZOWANIE NOWEGO PROGRAMU GOSPODARCZEGO.

W tej pierwszej sprawie, kierownictwo klasowego ruchu zawodowego w najściślejszej łączności z władzami centralnymi PPS. — prowadziło wytężoną walkę o przywrócenie w Polsce pełnej demokracji. Konstytucja z roku 1935 a jeszcze więcej ordynacja wyborcza do Sejmu i Senatu były jak gdyby uwieńczeniem procesu nadawania Polsce cech kraju z rządami „elity". W sprawie tej Komisja Centralna Związków Zawodowych posłała swych przedstawicieli do Komisji Wyborczych po to jedynie, by oświadczyli oni, że w wyborach brać udziału nie będą i nawołują całą klasę robotniczą do zajęcia takiego samego stanowiska.

Już w ostatnim roku 1937 Komisja Centralna Związków Zawodowych nazajutrz po ogłoszeniu deklaracji OZON-u oświadczyła się wyraźnie przeciwko wszelkim próbom wciągnięcia klasy robotniczej pod sztandary tej wszechstanowej organizacji, oświadczającej publicznie, że zadaniem OZON-u jest utrzymanie w Polsce kapitalizmu.

Na skutek wezwań Komisji Centralnej Związków Zawodowych setki tysięcy robotników w całej Polsce opowiedziały się przeciwko wszelkim próbom faszyzacji naszego życia.

Łącznie z chłopami i demokratycznie usposobioną częścią mieszczaństwa oraz inteligencji pracującej przez cały czas domagała się Komisja Centralna Związków Zawodowych przywrócenia w Polsce pełnej demokracji, rozwiązania obecnego Sejmu i Senatu i dokonania nowych wyborów.

W dziedzinie gospodarczej Komisja Centralna Związków Zawodowych wspólnie z partiami socjalistycznymi, domagała się na podstawie uchwały z dnia 5-go marca 1936 roku przebudowy całego życia Polski na nowych podstawach: oddania chłopom ziemi bez odszkodowania, znacjonalizowania dojrzałych do tego gałęzi przemysłu, górnictwa, bankowości i t. p., skrócenia czasu pracy, — znacznego rozszerzenia ubezpieczeń społecznych, bezwzględnego podniesienia płac.

Ten wspólny program gospodarczy przyjęty został przez całą opinię kraju jako jedyna w obecnych warunkach drogą rozwiązania zagadnienia bezrobocia w mieście i na wsi, powszechnej nędzy, niskich płac i t. p.

Komisja Centralna Związków Zawodowych uczyniła wszystko, by tak sformułowane postulaty w dziedzinie gospodarczej i społecznej przeniknęły jaknajgłębiej do świadomości najszerszych mas.

Związki zawodowe w minionym okresie były pod obstrzałem sił wrogich z dwóch stron.

Trudności w działaniu naszych organizacji sprawiły przede wszystkim te wszystkie organizacje rozłamowe, które powołane zostały dla niweczenia i rozsadzania jedności klasy robotniczej. — Przeciwstawiły Związki klasowe tym wszystkim trudnościom pierwszy wysiłek zbiorowej propagandy na rzecz wstępowania do organizacyj robotników dotychczas niezorganizowanych. — Wyniki tej akcji propagandy były istotnie wielkie. Dziesiątki tysięcy nowych członków wstąpiły w szeregi związków. Jednocześnie pod obuchem rzeczowej krytyki Związki Z. Z. Z. musiały zacząć rewidować swoje dotychczasowe stanowisko solidarystyczne. Prawda, próby usamodzielnienia się organizacja ta nie wytrzymała. — dzisiaj znajduje się ona w warunkach zupełnego rozbicia ideowego i organizacyjnego.

Trudności w działalności związkowej wynikały jeszcze z przeszkód, stawianych organizacjom zawodowym przez czynniki administracyjne.

*

Wszystkie te trudności organizacje zawodowe przezwyciężyły. To też okres szczególnie ostatnich trzech lat był świadectwem niewątpliwego porzucenia dotychczasowego stanowiska biernego przez klasę robotniczą i przejścia do czynnej akcji na całej linii.

Walka w obronie prawa do strajku polskiego, setki i tysiące walk o podwyższenie płac i o zawarcie umów zbiorowych, wytężona walka w górnictwie i hutnictwie o skrócenie czasu pracy — były przejawem tego ożywienia działalności na wszystkich polach.

Stan zrzeszonych w klasowych związkach członków świadczy najdobitniej o wzroście sił. Od roku 1933 do końca roku 1936, liczba członków zrzeszonych w klasowych organizacjach wzrosła ze 191 tysięcy do Z GÓRĄ 301 TYSIĘCY CZŁONKÓW, CZYLI WIĘCEJ, NIŻ O 100 TYSIĘCY.

Dobrze świadczy o rozwoju związków klasowych liczba pobieranych przez Związki wpisów. W roku 1934 Związki pobrały około 36 tysięcy, gdy w roku 1936 już 146 TYSIĘCY WPISOWYCH OD NOWYCH CZŁONKÓW.

Jeszcze dobitniej ilustruje potężny rozwój organizacji klasowych liczba pobranych przez Związki wkładek członkowskich. Wzrosła ona od roku 1934 z 1.179 tysięcy składek miesięcznych DO 1.913 TYSIĘCY SKŁADEK MIESIĘCZNYCH W ROKU 1936. Niektóre organizacje pod względem liczby składek wzrosły niesłychanie. Naprzykład Zw. Metalowców zainkasował w tym czasie, w roku 1933 — 175 tysięcy składek tygodniowych, w roku 1936 — 521 tysięcy składek tygodniowych Zw. Włókniarzy z 367 tysięcy wkładek tygodniowych w 1933 r. wzrósł do 1.022 tysięcy wkładek tygodniowych w roku 1936. Nie będziemy przykładów więcej mnożyli, gdyż liczby ogólne ilustrują najlepiej wielki wzrost członków organizacyj klasowych w ubiegłym okresie.

Nie mniej charakterystyczny jest rozwój w ubiegłym okresie wpływów od Związków w złotych. W porównaniu 1933—1936 roku stanowi on wzrost z 3.311 tysięcy zł. na 4.062 TYSIĄCE ZŁ. W takim samym stosunku wzrosły wydatki Związków w tym okresie.

Akcja uświadomienia mas członkowskich odzwierciadla się najbardziej dokładnie w liczbach nakładów rocznych czasopism związkowych. W tym samym okresie 1933 — 1936 nakład tych czasopism wzrósł z 2.340 tysięcy do 3.753 TYSIĘCY EGZEMPLARZY.

Ograniczyliśmy się do przytoczenia tych tylko liczb. Musimy podkreślić przy tym, że CAŁY ROK 1937 JEST POD ZNAKIEM DALSZEGO SILNEGO ROZWOJU I PRZYROSTU CZŁONKÓW KLASOWYCH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH.

Organizacje nasze potrafiły stawić czoło wszystkim trudnościom w minionym okresie i uzyskać w naszym kraju takie znaczenie, jakie w Polsce szczególnie robotnikowi się należy, jako czołowemu bojownikowi o niepodległość naszego państwa i prawdziwą wolność dla wszystkich obywateli naszego kraju.

VI-ty Kongres Związków Zawodowych będzie z pewnością objawem tych dążeń ideowych i materialnych, którym nasz klasowy ruch hołduje. Stanie się on niewątpliwie dalszym etapem w naszej walce o nową Polskę.

List do Redakcji

Wielce Szanowny Panie Redaktorze!

W związku z opublikowaniem w poczytnym Pańskim dzienniku korespondencji, wymienionej pomiędzy p. mgr. P. Musiołem, kuratorem ZNP, a mną, jako prezesem Poznańskiego Okręgu ZNP, uprzejmie proszę o zaznaczenie w jednym z najbliższych numerów Pańskiego pisma, że w treści ogłoszonego mego listu jest nieścisłość o tyle, że ostatnie zdanie tego listu ma zamiast przytoczonego, następujące brzmienie:

„Wobec tego niesłusznego zarzutu, zwracał będę w przyszłości wszelkie pisma, do mnie przez Pana nadsyłane".

Równocześnie z powodu ogłoszenia w prasie przez p. P. Musioła, kuratora ZNP komunikatu w sprawie wymienionej pomiędzy mną a nim korespondencji, uprzejmie proszę o zaznaczenie, że w dniu 18 b. m. otrzymałem od p. P. Musioła pismo prywatne, usprawiedliwiające treść i ton poprzedniego jego pisma oficjalnego, w dniu 12 b. m. do mnie wysłanego, oraz przepraszające mnie za wyrządzoną mi przykrość. W wspomnianym wyżej komunikacie, p. kurator ZNP mgr. P. Musioł twierdzi, że okólniki, o które w owym piśmie oficjalnym z dnia 12 b. m. chodziło, zostały mu bez mojej wiedzy zwrócone. Wobec tego stwierdzam stanowczo, że okólniki te, własnoręcznie przez p. mgr. P. Musioła, kuratora ZNP podpisane, są w moim posiadaniu. Zachowałem je zaś z tego względu, że stanowią smutne dokumenty, obecnie przez członków ZNP przeżywanej chwili.

Dziękując uprzejmie za zamieszczenie powyższego wyjaśnienia, łączę wyrazy szacunku

(—) M. Kopeć
Prezes Poznańskiego Okręgu ZNP.

Minorka
przygotowuje się do obrony

Specjalny korespondent londyńskiego dziennika „Daily Express" przybył na Minorkę, jedyną wyspę z grupy wysp Balearskich, będącą dotąd w posiadaniu Rządu hiszpańskiego.

Korespondent ten donosi, że na Minorce, w stolicy Mahon, utworzyła się armia robotnicza, złożona z 10 tys. osób; oczekuje ona napadu włoskiego z Majorki, gdzie Włosi urządzili bazę lotniczą i morską.

Sytuacja hutnictwa żelaznego
Wzrost wydajności pracy

(W.) W ostatnim numerze „Polski Gospodarczej" Czesław Klarner, wybitny przedstawiciel „sfer gospodarczych" zamieścił artykuł na temat sytuacji przemysłu hutniczego. Artykuł zwięzły, oparty o obszerny materiał liczbowy, — stwierdza m. in.: że „naturalne warunki dla rozwoju przemysłu metalurgicznego w Polsce nie są osobliwe...", jednak Polska ma poważne ilości rud (niestety, ubogich w żelazo) oraz dostateczne ilości paliwa, to też hutnictwo ma *realne warunki rozwojowe.*

Autor zastanawia się nad tym, jaki ujemny wpływ wywarły na sytuację przemysłu hutniczego niekorzystne warunki polityczne i gospodarcze ziem polskich, powiada, że np. przedsiębiorstwa hutnicze b. zaboru rosyjskiego straciły w r. 1915—1918 — 29 mil. zł.

Doniosłości przemysłu hutniczego nie można oceniać jedynie według liczby zatrudnionych w tym przemyśle robotników. Hutnictwo bowiem bezpośrednio daje zatrudnienie zaledwie 5 z czymś procent zatrudnionych robotników w przemyśle. W ten sposób jednak roli tego przemysłu oceniać nie wolno! Daje on bowiem zatrudnienie kopalnictwu rud żelaznych, stanowi surowcową bazę i podnietę rozwoju przemysłu metalurgii przetwórczej.

Zresztą — i tu należy się w pełni zgodzić z twierdzeniem p. Klarnera, stan zatrudnienia w przemyśle hutniczym urósłby znacznie, gdyby udało się wzmóc spożycie żelaza, które w przeliczeniu na głowę mieszkańca kształtuje się niezwykle nisko:

Przeciętna światowa produkcja żelaza i stali na 1 mieszk. w kg w latach 1928—1937 wynosi: Polska — 15 i 33, Stany Zjednoczone 215 i 309, Niemcy — 159 i 200, ZSRR — 48 i 52, Anglia — 131 i 188, Francja — 184 i 180, Belgia — 403 i 406, Japonia — 22 i 51, Luksemburg — 7.446 i 7.323, Czechosłowacja — 74 i 102, Włochy — 15 i 45, Kanada — 66 i 90, Szwecja — 81 i 119, Austria — 35 i 60 (pierwsze liczby — żelazo, drugie — stali).

Obecnie przemysł hutniczy pod względem stanu produkcji odzyskał swój poziom przedkryzysowy, a nawet wykazuje dalsze tendencje rozwojowe. Tu autor jednakże podkreśla różnicę między sytuacją metalurgii rozwijającą się „pod wpływem własnych żywiołowych potrzeb gospodarczych", a sytuacją w tych krajach, gdzie hutnictwo rozwija się pod wpływem zbrojeń.

Jest jeszcze jeden czynnik, który wpływa na względnie niski stan zatrudnienia w hutnictwie.

W bieżącym roku udało się osiągnąć 95 procent produkcji stali w stosunku do 1929 r., tymczasem zatrudnienie wynosi zaledwie 80% z tego okresu.

A zatem na 1 robotnika przypada obecnie o 20 proc. większa produkcja niż w roku 1928. Ten wzrost wydajności pracy jest jedną z przyczyn niskiego zatrudnienia. Fakt ten mówi sam za siebie! Świadczy o wzroście wydajności pracy.

Robotnicy zdają sobie sprawę *co to znaczy i jakie to stawia przed nimi problemy do realizacji.*

Zachodzi tylko pytanie, dlaczego przemysłowcy, gdy przyjdzie do rozmów o drobną chociażby poprawę płac, odpowiadają odmownie, zasłaniając się ciężką sytuacją przemysłu. Przecież wydajność pracy b. poważnie wzrosła.

Autor stwierdza, że z powodu sytuacji w hutnictwie przekonywa w pełni spadek cen, który szedł równocześnie ze spadkiem produkcji jako rezultat polityki deflacyjnej.

Wskaźnik cen na wyroby walcowniane ze 100 w r. 1928—1929 spadł w grudniu 1935 r. do 66 dopiero w lipcu 1937 r. podniósł się do 74.

Przed lipcem r. b. ceny hurtowe żelaza walcowanego (przeciętne okresowe — w złotych za 1000 kg) były w Polsce i w innych krajach następujące: Polska — 232 zł (loco wagon huta), Niemcy — 233 zł. (cena zasadnicza), Belgia 174 zł. (żelazo sztabowe franco stacja przeznaczenia) i 213 zł. (żelazo sztabowe loco Antwerpia), Francja — 210 zł. (handlowe), Anglia — 295 zł. (okrągłe 5/8-3 in. fr. stacja) i 283 zł. (szt. wywóz fob), Stany Zjednoczone — 286 zł., (sztabowe). W lipcu r. b. Polska — 258 zł., Niemcy — 233 zł., Belgia — 196 zł. i 245 zł., Francja 178 zł., Anglia — 296 zł. i 285 zł., Stany Zjednoczone — 286 zł.

Autor stwierdza dalej, że bilanse przedsiębiorstw hutniczych 1928—1936, wykazują zmniejszenie „własnych środków, spowodowane stratami na produkcji oraz brakiem amortyzacji w skali, dopuszczalnej przez ustawy skarbowe".

Nam się zdaje, że — nie zaprzeczając, iż sprawa kalkulacji cen w hutnictwie i amortyzacji urządzeń tego przemysłu, jest bardzo delikatną, uzdrowienie sytuacji tego przemysłu ściśle łączy się z ogólnym rozwojem przemysłowym Polski.

Rozkwit tego przemysłu nastąpić może tylko w ramach wielkiego planu przebudowy gospodarczej.

Tym bardziej, że pod względem zaopatrzenia w surowce, pod względem zwiększenia wydobycia i uszlachetnienia rud krajowych — jest w Polsce wiele do zrobienia i tylko *zorganizowany* wysiłek może tu doprowadzić do należytego wyniku.

Autor uderza w tony optymistyczne. Zachęca do „twórczej myśli i mrówczej pracy". Jeśli chodzi o element robotniczy — ten zdał egzamin; że stoi na wysokości zadania. Niechże więc zda egzamin również organizacja przemysłu.

Tragedia emigranta niemieckiego

Dn. 10 września r. b. rozległo się w górach kantonu Gryzonów, w Szwajcarii, rozpaczliwe wołanie o pomoc. Z wielkim trudem udało się nazajutrz kolumnie ratowniczej dotrzeć do miejsca katastrofy. Znaleziono młodego człowieka ze zmarzniętymi kończynami; umarł on na rękach swych wybawców; nie miał przy sobie nic, prócz płaszcza letniego. Ciało można było dopiero po sześciu dniach sprowadzić do doliny.

Zmarły okazał się 22-letnim Ernestem Schöferem z Wrocławia. W ostatnich czasach mieszkał jako emigrant w Pradze.

Schofer, syn proletariackich rodziców, już od lat młodzieńczych uczestniczył w socjalistycznym ruchu młodzieży. W roku 1933 Gestapo aresztowało go za działalność nielegalną. Udało mu się uciec z więzienia. Po awanturniczej podróży po wielu krajach Europy, w której to podróży przekroczył bez dokumentów jedenaście granic, dotarł wreszcie do Pragi, gdzie utrzymywał się z krawiectwa. Ale nie mając dokumentów — mógł pracować tylko dorywczo. Postanowił tedy udać się do Francji — gdzie przyjaciele obiecali mu dostarczyć prawa pobytu i stałej pracy. — Rząd czechosłowacki dał mu wprawdzie paszport emigrancki, ale francuski i szwajcarski konsulowie odmówili mu wizy. By uniknąć zatrzymania na granicy szwajcarskiej, co dla niejednego emigranta kończyło się wydaniem Hitlerii, Schofer wybrał drogę górską, którą przypłacił życiem.

Dzielny, rokujący najlepsze nadzieje, socjalista, padł ofiarą warunków, w jakich znajduje się emigracja polityczna.

„Sztandar narodowej Hiszpanii"

Pod takim oto pięknym tytułem wczorajszy „Warszawski Dziennik Narodowy" podał wiadomość o zdobyciu przez wojska, podlegające RZEKOMO generałowi Franco, miasta Gijon w Hiszpanii:

„Sztandar narodowej Hiszpanii powiewa nad Gijon".

**

Równolegle szły raporty dowódców „zaprzyjaźnionych" dywizyj włoskich do „najdostojniejszego alianta i gwaranta", do p. Benito Mussoliniego, szefa Rządu „gwarantki" — Italii faszystowskiej. Odpowiedź uroczysta i patetyczna prawdopodobnie nadejdzie. Mussolini ma jeden dobry zwyczaj: z reguły odpowiada publicznie na depesze hołdownicze.

**

Snują się po głowie wspomnienia historyczne, reminiscencje... Jak to było? Po klęsce Maciejowickiej, wśród łun płonącej Pragi pisał generał Suworow na krześle polowym sztafetę do imperatorowej Katarzyny II:

„Praga u stóp Waszej Imperatorskiej Mości. Ura!"

Odpowiedź nadeszła po tygodniach (wtedy, w r. 1794, nie było jeszcze komunikacji radiowej):

„Ura! feldmarszałku Suworow!"

**

Suworow awansował o jeden stopień, a Katarzyna II mówiła w Petersburgu poprawną francuszczyzną do stojącego na baczność (postawa: „na baczność" wyglądała podówczas, jako niskie schylenie głowy w dół) otoczenia:

„jak to dobrze, że PRAWDZIWI patrioci polscy objęli wreszcie z powrotem Warszawę".

„Prawdziwi patrioci" — to była, rzecz jasna, ...Targowica.

**

„Warszawski Dziennik Narodowy" reprezentuje w Polsce obóz... „narodowy".

I sztandar „narodowej" Hiszpanii powiewa nad Gijon.

I dowódca którejś tam dywizji włoskiej w Hiszpanii posyła depeszę radiową (nie-sztafetę konną) do Mussoliniego:

„Gijon u stóp Twoich, Wodzu!..."

To się nazywa Hiszpania... „narodowa".

ARCHIWISTA.

Japonia zbliża się do Żółtej Rzeki

Bilans dotychczasowych walk w Chinach i przewidywania co do dalszego biegu wydarzeń

Londyński „Times“ zamieszcza interesujace rozważania o rezultatach 10-tygodniowych walk japońsko - chińskich.

Sytuacja obecna przedstawia się w ten sposób, że

WOJSKA JAPOŃSKIE ZBLIŻAJĄ SIĘ DO ŻÓŁTEJ RZEKI

i zajęły niemal całe Chiny na północ od niej.

Od rozpoczęcia obecnych działań wojennych wojska japońskie przemaszerowały prawie 500 mil nawewnątrz wielkiego muru chińskiego i obecnie

ZAWŁADNĘŁY OLBRZYMIMI PROWINCJAMI CZAHAR I SEYUAN.

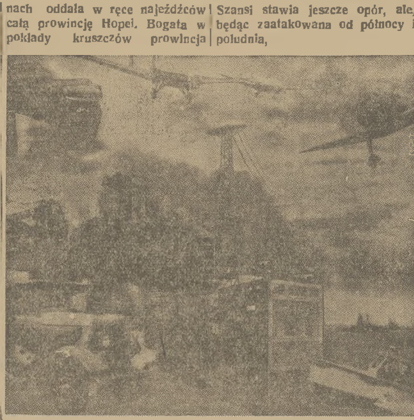
W tych dwuch północno - zachodnich prowincjach kolej Pekin — Seyuan o dużej strategicznej doniosłości znajduje się w rękach japońskich. Armia japońska uzyskała w ten sposób korytarz, który uważa za niezbędne zabezpieczenie przed ekspansją sowiecką. Oceniając sytuację bardzo ogólnie możnaby powiedzieć, że

POZYCJA ROSJI SOWIECKIEJ NA SYBERII ZOSTAŁA Z BOKU ZAGROŻONA.

Japończycy opanowali Paotao, końcową stację na południe od kolei transsyberyjskiej nad jeziorem bajkalskim. W tej okolicy 700 mil stepów i pustyń dzieli ZSSR od imperializmu japońskiego. Mongolski książę Teh na czele swoich jeźdźców poparł tam Japończyków. Nowe państwo mongolskie stanowić będzie — zdaniem „Timesa“ —

NIEZWYKŁĄ ATRAKCJĘ DLA MONGOŁÓW, ŻYJĄCYCH W ZEWNĘTRZNEJ MONGOLII POD OPIEKĄ SOWIETÓW.

Powstanie więc tego państwa przy czynnym udziale armii japońskiej stwarza nowy problem dla strategików sowieckich. Znacznie krótsza kampania w samych Chinach oddała w ręce najeźdźców całą prowincję Hopei. Bogata w pokłady kruszczów prowincja Szansi stawia jeszcze opór, ale, będąc zaatakowana od północy i południa,

Reprodukowane przez nas zdjęcie, na którym są widoczne wszystkie środki i instrumenty wojenne, użyte do działań na Dalekim Wschodzie, najwymowniej odtwarza całą grozą walk chińsko-japońskich.

NIE MOŻE ONA DŁUGO WYTRWAĆ.

Los prowincji Szantung zależy od tego czy Japończycy posuną się na południe od Żółtej Rzeki. Armie zbliżające się do Żółtej Rzeki, osiągnęły w krótkim czasie cele, jakie Japończycy nadaremnie starali się osiągnąć drogą mniej bezpośrednią.

Przechodząc do konferencji brukselskiej, „Times“ zauważa, że główną troską mocarstw będzie

JAKNAJRYCHLEJSZE ZAKOŃCZENIE WOJNY

i uzyskanie dla Chin łagodnych warunków pokoju. Japonia będzie mogła na konferencji dyskutować o warunkach pokoju, gdyż długa wojna będzie niewątpliwą klęską nie tylko dla Chin, ale i dla Japonii. Mimo to nadzieje, pokładane w konferencji brukselskiej, mogą okazać się iluzoryczne, albowiem decydujące czynniki japońskie uważają, że zakończenie wojny obecnej nie urzeczywistniłoby zasadniczych celów polityki japońskiej. Tego rodzaju załatwienie utrzymałoby Rząd nankiński, a ponieważ Kumintang jest zdecydowanie anty - japońsko nastawiony, pokój zawarty nad Żółtą Rzeką

BYŁBY JEDYNIE ROZEJMEM.

Nankin wyzyskałby tego rodzaju rozejm dla uzupełnienia swoich zbrojeń i większego zbliżenia z Rosją. Za kilka więc lat

JAPONIA MUSIAŁABY PODJĄĆ WALKĘ NA NOWO.

W opinii Japończyków, którzy stoją na tym stanowisku, pokój nie powinien być zawarty, dopóki wojska japońskie nie dotrą do rzeki Yang - Tse i władze Nankinu nie zostaną ostatecznie złamane.

Stan zdrowia Prezydenta R.P.

PAT donosi:

Pan Prezydent Rzeczypospolitej, który ostatnio zaniemógł w związku z następstwami niedawno odbytej grypy — opuścił łóżko i w najbliższych dniach powróci do zwykłej pracy.

Skazany na śmierć popełnił samobójstwo

W więzieniu w Braunsberg (Niemcy) popełnił samobójstwo skazany na śmierć niejaki Otto Koiin. Zamordował on w swoim czasie nauczyciela w Braniewie Ruscha i został skazany na śmierć przez sąd w Królewcu. Wyrok miał być za kilka dni wykonany.

Znowu 65 wyroków śmierci

Według wiadomości dochodzących do korespondentów zagranicznych na terytorium ZSSR. rozstrzelano w ciągu jednego dnia 65 osób, z tego 45 kolejarzy.

OSTATNIE DEPESZE I WIADOMOŚCI NA STR. 1-ej i 2-ej.

Raniono generała japońskiego

Ministerium wojny Japonii komunikuje, iż ostatnio na froncie w Chinach północnych został ranny japoński generał Toszikoto Miura.

Nie lekceważmy grypy

Dziesiątki tysięcy ludzi rocznie przechodzi tą tak często lekceważoną chorobę, lecz jakże często skutki jej bywają tragiczne. Jeśli bowiem sama choroba ma przebieg dość łagodny, pozostałości po niej przez długie lata nękają ludzi. Wielu chorym pozostawia ona długotrwałą febrę, innym śpiączkę, osłabienie wzroku, niedokrwistość, drżenie rąk, chorobliwe pocenie się, a często nawet chorobę umysłową. Zrozpaczeni lekarze bezsilnie obserwują te wypadki lekkomyślności ludzkiej.

Los Hiszpanii nie obchodzi min. Edena

Anglia nie wierzy Mussoliniemu

ale będzie w dalszym ciągu uprawiała komedię nieinterwencji

W przepełnionej Izbie Gmin, która po wakacjach wznowiła w czwartek swe obrady, zabrał głos, otwierając obrady min. Eden.

Przemówienie brytyjskiego ministra spr. zagr. dotyczyło głównie dwóch spraw—Hiszpanii i Dalekiego Wschodu. Większą część swego przemówienia min. Eden poświęcił sytuacji na Morzu Śródziemnym i w Hiszpanii.

Podkreślając dodatnie rezultaty układu w Nyon, min. Eden zaznaczył, że od chwili zawarcia tego układu i objęcia straży na Morzu Śródziemnym przez 80 kontrtorpedowców floty brytyjskiej i francuskiej akty pirackie całkowicie ustały. Rezultat jaki osiągnięty został na podstawie układu w Nyon, możliwy był tylko wskutek wybitnego zwiększenia współpracy i wzajemnego zrozumienia, jakie zaznaczyło się, zwłaszcza ostatnio pomiędzy W. Brytanią a Francją.

Przechodząc następnie do sprawy nieinterwencji, min. Eden przyznał, że w ciągu 3 miesięcy wakacyj parlamentarnych stan rzeczy w zakresie nieinterwencji był niezadawalający. Min. Eden przyznał też, że we wtorek wieczorem po bezowocnych dyskusjach w komitecie wydawało mu się, że załamanie się całego układu jest nieuniknione. Obecnie sytuacja poprawiła się. Zdaniem min. Edena nie należy nie doceniać lub pomniejszać znaczenia oferty Mussoliniego, *nie należy jednak również oddawać się przesadnemu optymizmowi.* Następne kilka tygodni dopiero pokażą, czy płaszczyzna porozumienia jest trwała. O ile chodzi o cele polityki brytyjskiej pod tym względem, to pozostają one bez zmian. W. Brytania w dalszym ciągu uważa, że *taktyka nieinterwencji jest jedynie słuszną polityką.* Naród brytyjski nie chce się angażować w konflikcie domowym w Hiszpanii, uważając, że konflikt ten jest wyłącznie sprawą narodu hiszpańskiego. Min. Eden z żalem stwierdził, że obca interwencja w wojnie domowej w Hiszpanii przeszkadza jednak uspokojeniu się stosunków w Europie.

Przechodząc do sprawy Dalekiego Wschodu, min. Eden podał chronologiczny przebieg wydarzeń, jakie zaważyły na szali polityki światowej, oświadczając, że konferencja brukselska rozpocznie się 30 pazdziernika. Konferencja ta — zdaniem ministra stwarza najlepsze nadzieje znalezienia takiego rozwiązania, które doprowadziłoby do pokoju na Dalekim Wschodzie.

O ile Bruksela nie doprowadzi do znalezienia dróg przywrócenia pokoju na Dalekim Wschodzie, to zagadnienie wojny chińsko - japońskiej może się stać równie kłopotliwą komplikacją dla innych państw, jak to ma miejsce w kwestii nieinterwencji w Hiszpanii.

Po min. Edenie zabrał głos leader opozycji, przewódca Labour Party Attlee, który bardzo ujemnie ocenił przemówienie Edena, oświadczając, że nigdy nie słyszał podobnie cynicznej enuncjacji. Conajmniej można było oczekiwać, że min. Eden rozróżni między tym, co jest słuszne, a tym co jest pozbawione słuszności. Ale min. Eden stanął jedynie w obronie brytyjskiego imperializmu — zarzucił ministrowi spraw zagranicznych przewódca opozycji, przy głośnym potakiwaniu całej lewicy.

Po rozwiązaniu ostatniej partii opozycyjnej

„Historyczny dzień w Gdańsku“

(Tel. od koresp.)

Rozwiązanie partii centrum w Gdańsku (o czym donosimy na 1 str.) było zawczasu przygotowane przez partię narodowo-„socjalistyczną“, gdyż zaraz po ogłoszeniu zarządzeń senatu odbyły się we wszystkich lokalach partyjnych masowe demonstracje i zgromadzenia, na których przemawiali wybitniejsi hitlerowcy.

Przemawiał także gdański Gauleiter Forster, który oświadczył m. in., że dzisiejszy dzień jest dla Gdańska dniem historycznym, bo odtąd gdański Volkstaat jest opanowany przez narodowych „socjalistów“, jest wierny Führerowi Hitlerowi, a ludność i parlament stanowią już jedną całość nie oderwaną od Trzeciej Rzeszy.

Miasto całe ozdobiono flagami, a po ulicach odbywają się manifestacje prohitlerowskie.

W związku z rozwiązaniem katolickiego stronnictwa Centrum po rewizji w mieszkaniu i biurach konsulatu austriackiego, aresztowano konsula Kurowsky'ego, który był przewodniczącym partii centrum.

Gdańsk w ustach jego obecnych władców nie nazywa się już Freistadt (wolne miasto), lecz Volkstaat (państwo narodowe).

Sensacyjne aresztowania na Górnym Śląsku

Redaktorzy „Katowitzer Zeitung“ aresztowani pod zarzutem zdrady stanu

W nocy z dn. 20 na 21 b. m. władze bezpieczeństwa dokonały w Katowicach kilku sensacyjnych aresztowań.

M. in. aresztowani zostali dyrektor wydawnictwa „Katowitzer Zeitung“ — naczelny redaktor tej gazety oraz kilku jej współpracowników — wszyscy pod zarzutem zdrady stanu.

Jak stwierdzono, wydawnictwo „Katowitzer Zeitung“ wydawało nielegalny miesięcznik, kolportowany na Śląsku niemieckim, a zawierający prowokacyjne i kłamliwe artykuły o Polsce. Drukowano tam również wszystkie artykuły, skonfiskowane w „Katowitzer Ztg.“.

Podczas rewizji w lokalu wydawnictwa znaleziono wielkie ilości tej hitlerowskiej bibuły. Na granicy aresztowano również kuriera, która przewoziła nielegalne pismo.

Jak wiadomo, „Katowitzer Zeitung“, jako organ „Volksbundu“, zapewniało zawsze o swej lojalności wobec Państwa Polskiego!..

Aresztowania te i ujawnienie całej sprawy wywołały w Katowicach zrozumiałą sensację.

Warunki pracy i płacy górników w Zagłębiach Dąbrowskim i Krakowskim

PAT komunikuje:

Minister opieki społecznej Kościałkowski zatwierdził w dniu 21 b. m. orzeczenie komisji rozjemczej dla górnictwa węglowego zagłębi Dąbrowskiego i Krakowskiego.

W ten sposób uregulowane zostały ostatecznie warunki pracy i płacy we wszystkich kopalniach węgla zagłębi Dąbrowskiego i Krakowskiego.

Przesilenie w Belgii nieuniknione
de Man ma utworzyć nowy Rząd

Rada gabinetowa Belgii, która zbierze się jutro, będzie musiała rozpatrzyć wyniki dochodzenia dotyczącego pewnych działań banku narodowego. „Nation Belge“ jest zdania, że premier Van Zeeland powinien ustąpić ze swego stanowiska, by ułatwić dochodzenia w sprawach, które wydarzyły się w czasie gdy był wicegubernatorem banku. Według dziennika, w kołach zbliżonych do rządu panuje przekonanie, iż kryzys ministerialny staje się nieunikniony.

Premier Van Zeeland powraca z urlopu około 5 listopada. Z odgłosów prasy można wywnioskować, że zastępcą jego na fotelu premiera będzie prawdopodobnie de Man.

Wygrał zakład ale zapłacił zato życiem

Z Kowna donoszą, że niejaki Kasperawicius założył się z przyjaciółmi, że wypije odrazu litr spirytusu. Kasperowicius wygrał wprawdzie zakład, lecz bezpośrednio po wypiciu zmarł.

Rekrutacja do zastępczej służby wojskowej

W całej Polsce zostały już powołane pierwsze partie osób z rocznika 1911 r., obowiązanych z mocy ustawy do odbycia obowiązkowej zastępczej służby wojskowej. Reprodukujemy zdjęcie, przedstawiające, powołanych do odbycia zastępczej służby wojskowej, przy pracy około regulacji brzegów Wisły.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Z DNIA

DLACZEGO USTĄPIŁ ZARZĄD PZPR?

Zarząd Polskiego Związku Piłki Ręcznej sprecyzował ostatnio przyczyny swego ustąpienia, podając jednocześnie powody rezygnacji swego prezesa płk. dypl. Adama Brzechwa - Ajdukiewicza.

Płk. Brzechwa - Ajdukiewicz wyjaśnił powody swej rezygnacji, jak następuje:

„Wobec nieprzychylnego ustosunkowania się wydziału prasowego MSZ. do Pol. Zw. Piłki Ręcznej z okazji projektowanego meczu szczypiorniaka Polska — Rumunia, wobec tego, że wydział prasowy MSZ. nie tylko odmówił subwencji na wyjazd reprezentacji Polski do Rumunii, ale nawet pozwolił sobie w piśmie na niewczesną krytykę działalności P. Z. P. R. wreszcie wobec stanowiska Związku Pol. Związków Sportowych, przez który wspomniane pismo przechodziło, a który będąc władzą przełożoną PZPR nie wziął w obronę tego ostatniego, ustosunkowawszy się do tego pisma obojętnie — nie widzę możności obrony powagi i autorytetu PZPR oraz możności uzyskania należytego zadośćuczynienia, składam niniejszym mandat w ręce zarządu PZPR.

TENIS

NAJLEPSI TENISIŚCI POLSCY W r. 1937.

Polski Związek Lawn - Tenisowy ustalił listę klasyfikacyjną 10-ciu najlepszych tenisistów polskich za r. 1937. Listę podajemy poniżej:

Panowie: 1) Józef Hebda (Lwów), 2) Ignacy Tłoczyński (Warszawa), 3 i 4) Spychała i Witman (obaj z Warszawy), 5) Kończak (Katowice), 6) Horain (Kraków), 7) Czajkowski (Warszawa), 8) Ksawery Tłoczyński (Poznań), 9) Warmiński (Warszawa), 10) Niestrój (Katowice).

Panie: 1) Jadwiga Jędrzejowska (Warszawa), 2) Głowacka (Bydgoszcz), 3) Gajdzianka (Katowice), 4 i 5) Z. Jędrzejowska i Łuniewska (obie z Warszawy), 6) Fryszczynowa (Toruń), 8) Lilpop — Mordasewicz (Warszawa), 9) Neumanówna (Warszawa, 10) Konopacka - Matuszewska (Warszawa).

FINAŁ DRUŻYNOWYCH MISTRZOSTW POLSKI — NIE DOJDZIE DO SKUTKU.

Finał drużynowych mistrzostw Polski w tenisie w roku bieżącym nie dojdzie do skutku. Jak wiadomo Legia, która miała walczyć z Lwowskim klubem tenisowym wycofała się oddając zwycięstwo drużynie lwowskiej. Finał zatem miał być rozegrany między Lwowskim Klubem Tenisowym, a Warszawskim Lawn - Tenis Klubem. Tymczasem Lwów zawiadomił WLTK. że do rozgrywki w Warszawie nie stanie. Prawdopodobnie spotkanie zostanie przez Polski Związek Lawn - Tenisowy przełożone na przyszły sezon.

BOKS

BOKSERZY FRANCUSCY WALCZĄ W POZNANIU I WARSZAWIE.

Sprawa przyjazdu trzech świetnych pięściarzy francuskich, Despeaux, Michelot, Tritza do Polski została już pomyślnie załatwiona Francuzi startować będą na zawodach Warty 21 listopada, a następnie wystąpią w Warszawie na zawodach organizowanych przez Okęcie lub Warszawiankę.

Wiadomości z całej Polski

WYKRYTO NADUŻYCIA W NADLEŚNICTWIE W ŚWIĘCIANACH.

W nadleśnictwie w Święcianach ujawniono nadużycia.

Aresztowano dwóch leśników i trzech pośredników Żydów. Straty, jakie poniósł skarb państwa, sięgają 100.000 zł.

DRAMAT MIŁOSNY.

W suterenach realności przy ul. Bartosiównej Nr. 4 we Lwowie, rozegrała się tragedia miłosna.

Bawiąca w gościnie u dozorczyni domu 24-letnia krawcowa z Kamionki Strumiłowej, Zofia Morawiecka, została zastrzelona przez narzeczonego, 26-letniego Romana Procyszyna, który następnie wystrzałem b rewolweru pozbawił się życia.

Procyszyn niedość energicznie starał się o posadę, co uniemożliwiało ślub i rozgoryczona Morawiecka zawarła znajomość z pewnym krawcem, a Procyszynowi dała do zrozumienia, że powinien ustąpić.

Do ostrej scysji, zakończonej tragicznie, doszło między narzeczonymi w czasie pobytu we Lwowie, gdzie bawili przejazdem w drodze powrotnej ze Szczerca do Kamionki.

PO NIEUDANYM WŁAMANIU DO BANKU W CZĘSTOCHOWIE.

Śledztwo w sprawie nieudanego włamania do Banku Spółdzielczego Przemysłowców i Kupców ustaliło następujące fakty: Złoczyńców było kilku; dwuch z nich stało w klatce schodowej, prowadzącej do lokalu banku, pozostali zaś na podwórku stali na czatach. Spłoszeni przez strażnika złoczyńcy wybiegli z klatki schodowej na podwórze i, po oddaniu przez strażnika wystrzału na postrach, rzucili się do ucieczki. Przestępcom udało się wydostać z posesji, w której mieści się bank, na ciemną i bezludną o tej godzinie ulicę Wały Dwernickiego, gdzie zaalarmowana policja przecięła im drogę odwrotu i po krótkiej obustronnej strzelaninie jednego z nich ujęła. Aresztowanym okazał się znany krakowski kasiarz Józef Zdebski. Policja prowadzi dochodzenia celem wykrycia jego zbiegłych wspólników.

CIĘŻKI WYPADEK NA KOP. „WAWEL".

Na kopalni „Wawel" w Rudzie Śląskiej uległ śmiertelnemu wypadkowi 35-letni robotnik Wiktor Sarnek z Rudy. Podczas budowy komory dla materiałów wybuchowych oberwał się strop, przy czym bryły węgla zasypały pracującego tam Sarnka. Mimo natychmiastowej pomocy nie udało się go uratować. Śmierć nastąpiła na skutek złamania kręgosłupa i pęknięcia podstawy czaszki. Pracujący w tej samej komorze robotnik Cieślik w momencie oberwania się węgla zdołał jeszcze odskoczyć w bezpieczne miejsce i doznał tylko lekkich obrażeń ciała.

POCIĄG PRZEJECHAŁ ROBOTNIKA.

Między stacjami kolejowymi Chorzów — Bytom pociąg pospieszny, idący z Berlina do Bukaresztu, przejechał zatrudnionego na torze kolejowym robotnika sezonowego 26-letniego Ewalda Sopika z Lipin. Koła pędzącego pociągu odcięły nieszczęśliwemu robotnikowi obie nogi i zmiażdżyły mu głowę. Wkrótce po wypadku Sopik zmarł.

TRAGICZNA ŚMIERĆ 12-LETNIEGO CHŁOPCA.

W lesie koło wsi Suczki w pow. Słonimskim padająca sosna zabiła 12-letn. Włodzimierza Owsieńczyka, który zbierał drzewo na opał.

KATASTROFA SZYBOWCOWA

W szkole szybowcowej w Tęgoborzu pod Nowym Sączem podczas lotów pokazowych spadł pilot inż. Rudolf Pokolicz. Szybowiec uległ rozbiciu. Pilot doznał wstrząsu mózgu.

SKAZANY NA BEZTERMINOWE WIĘZIENIE.

Wileński Sąd Okręgowy na sesji wyjazdowej w Głębokiem, skazał Ignacego Żojdzika z gminy jazmieńskiej za zabicie swej żony z premedytacją, na bezterminowe ciężkie więzienie. Na tejże sesji sąd skazał na 10 lat więzienia Aleksego Szawlugo za fałszowanie monet. Szawlugo w czasie eskortowania wyskoczył z pociągu i zbiegł.

ZA ZNĘCANIE SIĘ NAD SZCZUREM.

W Pińsku, w sądzie okręgowym, rozegrał się ciekawy proces.

Na ławie oskarżonych zasiadł niejaki Szmul Szapiro, który uśmiercił szczura, oblawszy go wrzącą wodą. Fakt ten został zauważony przez członkinię T-wa Opieki nad zwierzętami, która zawiadomiła o tym policję.

Sąd grodzki ukarał oskarżonego grzywną 50 zł. Sąd okręgowy, jako instancja odwoławcza, wyrok zatwierdził, zmniejszając tylko karę do 5 zł. Obrona oskarżonego zapowiedziała kasację.

ZLIKWIDOWANIE ZATARGU W WILEŃSKIEJ FABRYCE DYKTY.

Trwający od kilku dni zatarg w wileńskiej fabryce dykty został zlikwidowany. W wyniku konferencji w Urzędzie Wojewódzkim z udziałem przedstawicieli pracodawców i robotników ustalono, że fabryka zostanie uniecruchomiona tylko na przeciąg miesiąca dla dokonania remontu, po czym do pracy staną wszyscy dotychczas zatrudnieni robotnicy na tych samych warunkach.

Wezwanie

Wobec przewlekającego się strajku piekarzy w Nowym Targu, trwającego przeszło 3 tygodnie, Zarząd Główny Zw. Rob. Przem. Spoż. w Polsce wzywa swoje oddziały do nadsyłania pomocy materialnej strajkującym.

Tylko wydatna pomoc oddziałów umożliwi przeprowadzenie zwycięskiej akcji strajkującym.

Adres dla przesyłek pieniężnych: *ob. Kazimierz Kołcz, Nowy Targ, Związek Spożywców, Nadmłyńska 6.*

Kącik radiowy

TRANSMISJA Z JAWY

Pomiędzy kontynentami Azji i Australii, pomiędzy Oceanem Indyjskim a Spokojnym leży kompleks wysp, z których najważniejsze są Jawa, Sumatra, Borneo, Celebes oraz Bali. Archipelag ten stanowi kolonię Holandii, a na ogromnym obszarze 2 milionów kilometrów kwadratowych zamieszkuje 61 milionów ludzi, z tego 97 proc. tubylców. To też mimo silnych wpływów europejskich i amerykańskich kultura archipelagu zachowała swój odrębny charakter. Muzyka Wschodnich Indyj Holenderskich różni się całkowicie od wszelkiej innej muzyki Dalekiego Wschodu. Muzyka Jawy i Bali jest najbardziej zrozumiała dla europejczyka spośród muzyki pozaeuropejskiej brzmi przyjemnie dla naszego ucha oraz zaciekawia swą odrębnością.

Koncert tej muzyki nadany będzie z Batawii dla polskich słuchaczy w niedzielę dn. 24 października o godz. 17.00.

Radio warszawskie

SOBOTA, 23 października.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Płyty. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Płyty. 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Płyty. 11.57 Hejnał. 12.03 Audycja południowa. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 W pustyni i w puszczy. 16.15 Koncert. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Jedyna miłość Juliusza Słowackiego. 17.15 Recital skrzypcowy. 17.50 Nasz program. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Pogadanka społeczna. 18.15 Płyty. 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Audycja dla Polaków za granicą: 1) Boćki - nieaki — obrazek dla dzieci, w oprac. Benedykta Hertza z piosenkami Władysława Macury. 2) Polacy w Rumunii — audycja w oprac. Jerzego Michałowskiego. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert rozrywkowy. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Muzyka taneczna. 21.45 Zbawca — skecz. 22.00 Koncert. 22.50 Ostatnie wiadomości.

WARSZAWA II.

13.00 Płyty. 14.00 Informacje. 14.05 Program na jutro. 14.10 Serenady. 15.00 Reportaż. 15.10 Trio salonowe P. R. 15.50 Płyty. 16.00 Płyty. 19.00 Muzyka salonowa. 19.50 Życie kulturalne stolicy. 19.55 Wiadomości sportowe. 22.00 Murzyn Nata. 22.15 Płyty.

NIEDZIELA, 24 października.

WARSZAWA I. 8.00 Pieśń. 8.05 Dziennik poranny. 8.15 Audycja dla wsi. 9.00 Regionalna transmisja z Przemyśla. 11.30 Aktualny reportaż z życia. 11.57 Hejnał. 12.03 Poranek symfoniczny. 13.00 Przegląd kulturalny. 13.10 Co się dzieje w Sulkowie. 13.30 Koncert rozrywkowy. 14.45 Audycja dla wsi. 16.05 Anielcia i życie. 16.20 Podwieczorek przy mikrofonie. 17.00 Światowy koncert z Indii Holenderskich. 19.00 Szkatułka babuni. 19.35 Słynni wirtuozi. 20.35 Program na jutro. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 Wiadomości sportowe. 21.15 Szczepko i Tońko. 22.00 Opowieść o Mozarcie. 22.50 Ostatnie wiadomości.

WARSZAWA II.

16.00 Fragmenty dramatów muzycznych. 16.00 Felieton aktualny. 16.10 Zespół Salonowy Pawła Rynasa. 16.53 Program na jutro. 17.00 Przerwa. 22.00 Wiadomości sportowe. 22.05 Płyty.

Tabela loterii

2-gi dzień ciągnienia 1-ej klasy 40-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

10.000 zł.: 15116
5.000 zł.: 151942
2.000 zł.: 1832
1.000 zł.: 179976

500 zł.: 12359 17635 22771 44714 44929 106977 111435 139085 194857

400 zł.: 53840 68398 62587 190307 194040

Po 200 zł.: 10898 35824 79850 49270 136079 183251

Po 150 zł.: 6793 7936 14736 14604 19702 21404 22591 28320 34995 41564 44638 50094 54529 61943 62659 62748 70471 74532 76619 95694 96636 104938 110536 110825 123061 124736 129637 133974 136472 141282 144770 149383 159381 169987 187500

Wygrane po 100 zł.

77 259 718 906 1130 453 674 735 2149 3026 247 335 953 4193 6014 291 581 677 911 29 6445 847 966 7935 8175 335 884 920 9350 692 866

11738 12094 248 851 13294 767 801 14697 15209 949 16103 27 17248 339 424 18150 746 9286 624

20117 19 21078 182 640 988 22118 811 23163 263 535 47 661 781 24158 267 578 2549 26856 906 27202 607 86 28509 44 766 827 965 29127 247 496 98 30049 375 513 808 31135 275 346 32741 34162 450 67 5233 639 35581 36026 77 283 554 969 37536 86 872

38857 39025 84 898 999 40200 511 625 99 42278 409 737 43272 352 99 439 45362 46669 47412 19 881 48918 49242 717 853 50155 460 517 51080 692 722 62533 53362 54059 950 55261 880 56525 676 57537 58405 691 826 958 59161 72 410 861 60155 293 361 549 709 938 61763 987 62139 655 81 731 53 64675 786 65393 687 66291 842 613 721 67431 629 68002 513 904 69280 563 70677 71127 531 636 752 72166 222 644 86 73696 997 74055 618 75301 558

76649 705 36 77169 228 549 691 79015 242 462 80259 870 919 81151 204 345 611 83286 84229 43 439 95 85256 307 58 86345 275 681 87731 88136 225 642 89344 656 901 90039 284 538 91927 92268 652 93092 154 319 401 549 55 703 94022 310 649 942 95015 965 97022 578 749 803 98774 826 99091 267 742 100195 664 864 101300 71 79 638 745 92 102036 119 43 59 511 55 732 846 103116 104558 756 952 62 106126 724 107420 503 711 108063 65 615 31 48 81 109423 111704 112326 590 609 732 50 923 113078 245 951.

114075 725 38 912 115294 507 890 116134 675 885 117344 118015 81 112 215 368 572 991 119306 461 508 756 120181 256 121238 856 122255 123139 48 308 500 852 905 124035 511 702 907 57 126122 327 862 911 17 45 127022 33 454 708 883 128035 216 20 97 129247 637 714 815 130337 579 672 131031 38 585 132522 68 982 133616 134226 672 752 145160 287 503 146262 872 139268 576 771 815 140116 402 808 141101 142603 143233 144305 135082 197 516 136663 137203 392 147831 148219 149200 375 416 690 150734 151094 121 495 652 776

152069 484 153162 484 559 824 49 154437 711 50 155555 651 919 48 157746 904 158166 401 520 159053 339 869 160384 613 161577 162902 163172 231 353 734 164786 914 86 165016 862 167453 577 168163 482 619 46 96 799 169216 721 31 800 170242 335 171315 172569 855 173004 268 477 768 937 86 174850 175071 276 735 19 176085 473 582 177151 728 178999 179976 180606 852 88 181573 758 922 182370 843 183264 854 184204 653 723 89 185580 770 186991 187157 926 189130

190759 191017 27 321 614 192385 193057 117 194538 41 195099

Wygrane po 50 zł.

12 128 60 231 55 574 726 893 1016 182 588 927 2010 53 335 461 550 618 760 3415 708 5635 752 858 6018 76 316 813 51 966 7214 476 879 8163 219 94 371 826 9085 421 529 615 999

10109 346 767 11193 200 604 981 12177 382 978 13207 306 77 448 506 14358 727 88 15435 16433 636 700 17101 46 18388 54 977 19075 600 863

20249 510 21642 70 777 898 22314 80 748 23228 326 24015 19 36 652 748 810 25151 234 354 451 648 26074 402 949 64 27106 423 878 947 28239 461 949 29016 116 398 478

30516 76 31152 612 32182 325 477 573 847 33028 140 297 312 610 31 732 34029 39 211 58 80 834 959 83 37146 217 401 697 881 934

38396 600 702 43 77 850 39835 40311 434 65 604 41966 42576 650 43130 374 492 728 34 44124 99 409 25 910 45030 697 712 37 84 46205 37 45 486 584 945 47649 770 839 48252 54 433 592 666 90 734 49097 109 43 244 89 382 700 808 908 50027 563 830 87 997 51153 217 474 52504 914 53429 550 781 54370 772 55998 56067 95 154 493 640 90 889 57438 88 58202 755 938 59210 305 485 813 60061 96 173 267 330 749 61034 341 80 729 92 899 62101 257 841 63780 873 64326 465 953 65432 681 [illegible] 66975 67304 11 52 433 551 6[illegible] 343 73 81 69173 917 70147 532 67 71045 177 88 243 678 902 72453 563 73164 427 58 641 802 74121 215 375 511 623 75232 326 91 639 808

76280 435 617 721 77063 140 254 621 78245 76 535 718 79295 399 414 932 80127 782 862 987 88 99 81441 793 877 82173 426 46 637 794 881 83187 372 447 538 84322 453 85089 112 26 251 64 747 83 86217 446 504 768 87240 84 529 88365 439 927 88 89009 200 700 943 90203 693 972 91112 249 693 701 12 833 92618 772 93313 29 507 82 94313 732 98 95140 230 65 76 403 529 627 96419 57 934 97026 118 37 778 864 98213 472 913 99051 264 99 358 76 90 442 417 876 100 33 613 722 31 995 101024 66 799 102290 561 610 947 103067 185 247 83 451 104491 541 96 666 776 929 68 105459 83 552 106090 107746 818 108359 77 790 109055 334 673 870 110016 42 164 [illegible] 842 112071 113 482 113010 477 661 738.

114009 245 71 427 653 913 115177 93 392 515 975 116121 707 995 117416 525 662 783 817 118982 120141 121190 598 693 795 812 924 122248 307 63 416 563 810 91 123025 64 128 690 713 124206 744 125123 701 87 126015 33 116 823 953 127045 146 314 424 36 533 848 954 128784 129079 241 78 414 31 130449 739 131089 179 360 415 41 825 133817 29 134702 863 136261 965 137498 501 76 803 138406 510 94 139067 202 743 140164 254 339 819 141083 104 413 646 795 824 142607 891 143080 547 662 773 92 881 982 145392 525 146086 204 318 78 516 760 822 147430 148031 297 739 149171 150011 729 151304 583 152427 560 711 885 153264 327 414 941 154654 711 155818 156531 611 900 157450 947 158101 335 408 159469 510 616 94 716 811 160274 666 865 161724 162053 117 74 406 8 14 37 902 67 163194 621 164115 520 86 165075 417 38 59 516 82 719 852 925 166406 878 958 167049 307 168319 498 714 842 904 82 8 169105 721 170054 181 90 250 171126 209 539 173028 153 771 937 174534 175346 409 581 176017 381 405 97 177713 74 918 178470 784 903 179341 76 854 976 39 14 180084 100 236 643 967 181125 462 93 507 744 182119 387 830 183462 551 699 819 184132 305 764 887 185141 3 205 935 186406 187006 761 188010 294 445 846 189262 355

190075 403 18 91 668 97 701 191394 900 192098 865 951 64 193300 70 444 558 749 904 194059 91 154 38 490 891

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. Nr. 150815.

Zł. 10.000: 167592.
Zł. 5000: 136290.
Zł. 2000: 25696 153205
Zł. 1000: 10071 110397
Zł. 500: 8710 129832 134765

Zł. 400: 5078 33089 34071 37418 50184 56556 56429 62369 79040 109223 180961

Zł. 200: 8331 25696 35665 35427 61601 62728 82327 159786 170158 192496

Zł. 150: 3919 4625 23679 25574 25659 39498 47091 48095 55617 55413 66157 80384 81666 87063 92351 92778 98322 104764 107872 108421 114946 116348 120096 126289 129070 135360 138967 139586 139709 141965 151429 173078 175422 180069

Wygrane po 100 zł.

662 1046 854 2078 503 6823 7100 8850 9063 304 46 8623 11999 13923 14141 15109 16387 637 49 912 17223 566 20197 516 23460 519 62 24110 955 26944 27023 226 28145 30197 32580 33296 827 34330 35435 36474

40272 41195 316 485 43528 80 44370 588 940 45771 46349 48153 848 49807 50024 51306 767 52321 53258 952 59 54784 890 55118 573 56103 57173 58622 58217 659 748 821 60058 61408 62163 418 63187 442 595 65330 66608 67317 68503 69336 992 70506 34 790 71007 778 72480 961 73124 76078 77659 78018 738 97 79108

81517 82045 493 85109 582 86001 839 88876 89018 455 90139 377 91159 555 694 94094 486 502 95836 96497 97874 924 98994 99981

100214 103319 104084 275 105149 106700 108862 109252 111445 112302 113210 900 117041 118093 797 836 119465 87 120360 121276 122775 123259 995 124465 833 126064 345 128986 129507 40 130149 131618 743 133029 517 940 135714 879 137338 505 138500 139145

140169 399 498 141067 142118 143517 652 145895 146135 147324 148683 149777 918 106069 715 152206 535 153295 938 154832 155346 156089 924 159638 160270 912 161000 162129 499 164590 167646 168178 270 169745 170455 583 172105 173264 176609 178724 812 179676

180249 181528 714 855 518379 184565 186208 188008 771 861 [illegible] 692 190560 903 191415 639 876 [illegible] 54 193150 206

Wygrane po 50 zł.

598 602 744 867 1156 555 2055 262 73 574 976 3295 352 4295 532 918 5555 877 8283 10131 201 488 11250 308 690 708 868 12201 14222 15907 16098 17572 644 964 18915 19769

21623 22100 690 24527 39 25534 26127 787 27555 28041 29061 84 123 253 412 30221 382 31311 91 969 32486 796 34130 37 889 35216 36132 96 37190 235 36 472 500 38176 316 39230 959

40292 330 602 41100 599 897 42434 796 43060 137 621 44269 559 45157 46443 604 48012 387 508 49103 665 50384 999 51250 600 731 52349 598 625 53112 660 55048 56172 884 58132 59029 98 100 85 705

60191 61819 30 62075 132 63282 95 338 714 64702 65465 66612 885 67187 481 804 948 68464 816 69128 70035 313 414 73 549 645 72389 676 73277 347 954 74386 408 854 76120 278 472 842 77318

80302 81232 428 82157 524 83819 84192 85131 298 488 526 853 931 86100 87005 88011 391 662 777 91186 498 720 92815 93146 301 773 94173 396 739 95582 96540 833 943 97068 152 98571 99731 843

101345 102883 103254 877 104414 561 977 10510 2640 928 106157 636 107448 691 108732 109090 110395 111689 730 113126 322 65 541 114070 535 778 115530 116016 572 612 117790 841 118202 413 990 119013 741 823

121142 69 679 122285 123443 124076 170 448 125636 127268 541 130679 131679 134213 471 135098 304 412 136157 405 138106 391 139222 817 930

140110 518 92 141000 994 142289 614 143378 513 818 144476 145780 917 147381 436 985 148914 150766 151062 259 152035 154035 816 988 156276 350 157481 526 908 158404

160470 163515 756 164009 60 200 165128 211 664 167083 169060 587 998 171000 172440 611 175310 176916 198238 930 179945

180219 530 722 181273 840 182269 365 428 994 185307 671 187124 554 188096 225 615 901 189632 190340 79 192129 221 193581 845 194359 510 870

IV ciągnienie

Wygrane po 100 zł.

664 2613 3077 389 5227 333 448 525 876 912 6580 8423 9107 514 47 10166 11338 415 871 12871 13239 940 14910 87 15450 16406 17571 923 18595 20010 526 39 21761 22479 819 24451 25294 27691 734 28562 29540 907

30946 31073 400 32469 925 33701 34518 35283 688 36094 651 37159 38314 89024 111 40826 918 41052 63 762 42273 365 524 43314 539 44184 347 46755 47694 48054 161 49955 86 50965 52990 55429 56551 57010 194 800 58055 166 818 59306

62421 652 932 65912 66157 595 68480 95 69476 71431 613 72831 73388 592 75214 982 76327 653 78497 79630 831 80039 308 17 437 39 82092 84926 85278 858 87439 546 727 88 953 88669 797 89417

90161 874 91431 92359 93984 95351 775 941 97566 69 627 98256 434 754 978 99588 100354 507 773 101288 776 105399 445 106222 390 107933 108188 111071

115908 116474 117025 115 118835 919 120561 121641 122907 123846 124402 805 125942 126200 517 129021 130222 131048 933 132838 133844 134024 126 865 135013 657 136006 335 89 140794 842 142453 144107 70 145059 244 146561 147400 148119 149235 150095 415 152339 153278 571 154054 109 156071 792 159091 209 406 161850 942 164996 165262 95 166976 167145 807 168785 837 171606 7 830 902 173783 174206 176302 178197 19409 513 180337 181788 182864 957 183368 632 185233 186217 68 477 188197 296 693 189108 791 190098 191051 192680 194557

Wygrane po 50 zł.

298 464 93 2435 690 3398 556 4063 6449 7146 253 8364 523 717 9011 236 10097 259 81 356 12262 76 392 788 14096 252 569 739 15644 869 16883 901 17294 314 663 891 18305 19696

21348 783 22047 68 [illegible]760 24445 583 690 25839 26279 347 488 98 27188 371 81 28196 29105 335 70 555 941 58 30866 31264 498 514 683 960 32215 33361 680 723 839 66 34634 60 87 814 35008 9 36394 578 759 958 64 37131 295 38584 39098 158 312 647 778 830 33

41764 983 42245 691 43980 44114 45481 46100 47012 523 94 808 49169 693 99 810 33 986 50898 916 51140 789 52124 612 53012 253 98 54345 612 55836 56776 57620 754 58279 840 59034 67 360 533 824 64 60044 71 860 61274 524 668 97 62905 63032 210 20 64129 538 630 868 926 65298 923 66699 743 67588 660 725 68481 565 907 69502 958

70074 272 803 55 956 71464 910 72094 862 73036 405 74379 75719 76066 337 77065 290 78757 814 79003 144 657 80340 421 97 81727 915 82065 500 608 83190 85309 587 96 620 872 980 86087 563 88530

90641 92 716 79 964 91109 456 655 754 914 93576 623 988 94515 [illegible] [illegible] 421 102288 630 84 758 934 103072 83 92 551 721 104031 429 105774 106447 668 734 107353 108186 408 30 560 720 23 931 36 49 109805 110161 111003 429 850 112120 773 113272 435 780 918

114426 733 116525 117582 118457 576 119291 793 891 121227 799 122333 123313 629 702 814 124140 544 909 125164 223 892 126277 651 959 127428 128292 720 893 129151 451 68 130432 131080 481 132434 44 133452 775 134938 135800 138098 959 139069 140127 30 141239 434 805 26 142430 967 143047 393 3 401 619 144792 971 145180 262 348 743 867 918 147956 148000 127 842 149717 943 151116 928 152593 153891 47 154633 155005 457 734 923 156474 547 57 158028 238 612 160050 161614 701 23 162417 502 808 164276 580 957 165161 166920 167308 168469 169155 75 395 449 720 170577 172439 866 174600 175568 175638 176230 321 639 177404 178600 179290 546 7782 180741 181842 182248 68 183174 994 184072 546 695 185304 681 99 864 186367 82 515 630 187591 188424 562 600 21 189047 190234 191260 192263 611 194609 964 195000

KRONIKA KRAKOWSKA

Związek Robotników Przemysłu Metalowego, Oddział Borek Fałęcki urządza uroczyste

odsłonięcie sztandaru

w niedzielę dnia 24 października 1937 r., o godz. 10-ej w sali Domu Górników, Aleja Krasińskiego Nr. 16.

Bratnie organizacje proszone są o przybycie ze sztandarami.

Rada Miejska debatuje

nad rozbudową miasta

Przy stosunkowo małym zainteresowaniu ojców miasta odbyło się w środę, 20 b. m. posiedzenie Rady miejskiej, poświęcone rozbudowie miasta.

Na wstępie wybrano członków do instytucyj, w których gmina posiada swoją reprezentację. Z ramienia PPS. wszedł do Rady Szkolnej Miejskiej tow. Bator.

Obszerna dyskusja rozwinęła się nad sprawozdaniem Komitetu rozbudowy.

Po referacie inż. Dudka szereg mówców przedstawiło swoje postulaty oraz poczynił zastrzeżenia co do działalności Komitetu.

Tow. Przybyś w dłuższym przemówieniu przedstawił potrzeby ludności robotniczej, dotyczące planów zabudowy. Mówca wskazał na konieczność budowy małych mieszkań. Obecny stan jest nie do zniesienia. Dużo ludzi mieszka w norach, w potwornych wprost warunkach higienicznych, pozbawionych powietrza i światła. To są prawdziwe siedliska chorób epidemicznych.

W stosunku do obecnych niskich zarobków mieszkania robotnicze są stanowczo za drogie. Dość powiedzieć, że czynsz mieszkaniowy pochłania ¼ zarobku robotnika a niejednokrotnie jedną trzecią. Higieniczne mieszkanie jest jednym z głównych elementów kultury materialnej społeczeństwa. Na tym polu nie wiele się do tej pory zrobiło, mimo szumnych zapowiedzi i programów. Zamiast słów, trzeba czynów. Cóż bowiem przyjdzie komu z samych planów? Prywatne budownictwo naogół zawiodło. I dlatego kwestia budowlana może być rozwiązaną tylko przez państwo, samorządy i społeczne organizacje oparte na zasadach spółdzielczości.

W końcu swoich wywodów tow. Przybyś imieniem Klubu P. P. S. domaga się budowy przez gminę domu dla pracowników miejskich oraz dla służby domowej.

Wnioski tow. Przybysia poparł tow. Bator, który w przemówieniu swym wskazał na drożyznę gruntów, co uniemożliwia ludziom mniej zamożnym budowę małych domków, któreby bodaj w części zaspokoiły potrzeby mieszkaniowe ludności.

Szereg argumentów rzeczowych za tezami poprzednich mówców przytacza tow. Matula. Na porządek w dyskusji kwestje odpowiedzi dzieli wiceprezydenci dr. Klimecki i dr. Radzyński.

Podczas dyskusji żalono się na politykę centralistyczną przy działaniu kredytów skutkiem czego Kraków jest upośledzony i nie może należycie wywiązać się ze swoich zadań w dziedzinie budownictwa.

Tow. dr. Rosenzweig w dłuższych wywodach porusza sprawę zniesienia ochrony lokatorów, co będzie prawdziwą katastrofą dla biednej ludności. Należy przedsięwziąć już obecnie środki, które by uchroniły ludność przed klęską bezdomności. Ponadto mówca wskazuje na potrzebę budowania koniecznych zakładów jak klinika laryngologiczna i wiele innych.

Prezydent dr. Kaplicki w odpowiedzi na interpelacje poszczególnych mówców przedstawił obecny stan inwestycyj, które w bieżącym roku były największe. Przy tej sposobności p. prezydent przedłożył cyfry wydatków na zatrudnienie bezrobotnych. W obecnym roku budżetowym gmina wydatkowała na ten cel, nie licząc pożyczki z Funduszu Pracy ponad 2 milj. zł. Charakterystyczną jest rzeczą, że Fundusz Pracy w tym roku dał mniejszą pożyczkę, niż w roku ubiegłym. Posiada to swoją wymowę i stanowi jeszcze jeden dowód macoszego traktowania naszego miasta przez Fundusz Pracy. Może teraz, kiedy naczelnym dyrektorem został b. wojewoda krakowski Gnoiński stan ten ulegnie poprawie.

Szereg punktów porządku dziennego uchwalono bez dyskusji.

Szersze debaty rozwinęły się przy wnioskach o urządzenie ulic miasta.

Tow. Przybyś wskazał na anomalję, jaka się wytworzyła przy przedkładaniu Radzie m. tych wniosków. Oto najpierw magistrat ureguluje ulicę a potem dopiero przychodzi na Radę z wnioskiem o jej uregulowanie. A cóż by się stało, gdy by tak Rada nie uchwaliła wniosku?

Mówca podkreśla, że Klub Radnych PPS. nigdy nie występuje przeciwko regulacji i urządzaniu ulic, wprost przeciwnie — na każdym niemal posiedzeniu domaga się rozwinięcia na szeroką skalę robót drogowych. W tym wypadku chodzi o samą zasadę postępowania magistratu wobec Rady Miejskiej. Nie można wprowadzać złych obyczajów, gdyż obniżają one powagę reprezentacji ludności miasta.

W dalszym ciągu tow Przybyś podniósł brak planowości przy urządzaniu ulic. Czasami poczynania Zarządu miejskiego w tej dziedzinie są wprost niezrozumiałe. Urządza się jakąś małą, boczną uliczkę a jednocześnie główne arterie przedstawiają rozpaczliwy stan. Klasycznym przykładem tego jest ul. J. Lea i ul. Józefitów.

Po wyjaśnieniach prezydenta Kaplickiego i po przyjęciu kilku dalszych wniosków posiedzenie zakończono.

W związku z posiedzeniem Rady m. krążyły w mieście pogłoski, że grupa radnych większości miała utworzyć własny klub, reprezentujący poglądy nowopowstałego w Warszawie Klubu Demokratycznego. Wymieniono nawet nazwiska, ale pogłoska ta okazała się przedwczesna. Nie mniej stwierdzić należy, że w t. zw. Bloku Bezpartyjnym Pracy Gospodarczej panują poważne rozdźwięki, które niewątpliwie znajdą swój wyraz na zewnątrz.

Odczyt T.U.R.

„Zwycięstwo demokracji w Jugosławii" — odczyt tow. T. Pilca, odbędzie się w sobotę, dnia 23 b. m., o godz. 6-tej wiecz., w lokalu Zw. Zaw. Użyteczności — ul. Warszawska 17.

W sprawie pożyczek powodziowych

Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy w Krakowie wyjaśnia, że pożyczki powodziowe udzielone na skrypty dłużne, pozostające obecnie w posiadaniu Wojewódzkiego Biura względnie Powiatowych Komitetów Funduszu Pracy na terenie województwa krakowskiego, nie korzystają z żadnych odroczeń i winny być spłacane przez dłużników w dotychczasowym trybie do właściwych terytorialnie Powiatowych Komitetów Funduszów Pracy.

Komunikacja Autobusowa

Od dnia 17 października 1937 r. uruchomiony jest na odcinku Wadowice — Kalwaria — Kraków, tytułem próby aż do odwołania, dodatkowy autobus. Odjazd z Krakowa 12.15 — przyjazd Kalwarii 13.28, przyjazd Wadowice 14.02. Odjazd z Wadowic 14.03 — przyjazd Kalwaria 14.35, przyjazd Kraków 15.45.

Odnawia się wstrzymane dotychczas wydawanie poprzednio istniejących biletów powrotnych na całej linii z 4-dniową ważnością.

Zbudujemy Dom-pomnik

Ignacego Daszyńskiego

Tow. Jan Kalm, z fabryki inż. Koziarkiewicza, z okazji załatwienia nieporozumienia na terenie fabryki zł. 5. Dr. Karol Kropatsch zł. 10. Zw. Zaw. Rob. Przem. O. dzieżowego w Polsce — Oddział I w Krakowie (Krawcy) zł. 100.

Kto następny?

Przypominamy, że wkrótce obchodzimy pierwszą rocznicę śmierci naszego niezapomnianego Towarzysza, który życie swoje poświęcił pracy dla proletarjatu, dla Socjalizmu i Niepodległości Polski, dla walki o Polskę wolną, ludową.

Oprócz znaczka z podobizną Marszałka Demokracji, który każdy towarzysz i każda towarzyszka powinna kupić (bronzowy 50 gr., srebrny 1 zł. 50 gr.), wszyscy powinniśmy złożyć jaknajwiększy datek na budowę domu — pomnika w Krakowie.

Zbudujmy w Krakowie dom-pomnik Ignacego Daszyńskiego?

*

Pieniądze ze zbiórek i datki wpłacać można w Komunalnej Kasie Oszczędności Miasta Krakowa na rachunek bieżący Nr. 348.

Pocztą wpłacać można blankietami PKO. Nr. 410.000 właściciel konta: Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Krakowa na rach. bieżący Nr. 348.

*

Datki kwituje się w „Naprzodzie". Datki w Ameryce kwituje tamt. Komitet w „Robotniku Polskim" w Nowym Jorku.

Związek Niezależnej Młodz. Socjalistycznej w Krakowie

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE.

Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej w Krakowie odbędzie się w piątek, dnia 29 października 1937 r. o godz. 12.15 w lokalu TUR. w Krakowie, przy ul. Sławkowskiej 12.

Na porządku dziennym:
1) Zmiana art. 42 statutu,
2) Wolne wnioski.

W razie braku kompletu Walne Zebranie odbędzie się o godz. 12.45, przy czym uchwały powzięte będą ważne bez względu na ilość obecnych.

ZARZĄD.

Manifestacje młodzieży endeckiej

W środę, 20 b. m. w godzinach wieczornych grupa akademików z pod endeckiego znaku mieczyka, żyletki i kastetu po odczycie na uniwersytecie ruszyła pochodem przez miasto, wznosząc okrzyki na cześć Doboszyńskiego. W okolicy ul. Siennej policja rozproszyła demonstrantów.

Zaznaczyć wypada, że w demonstracji brała udział nie wielka liczba akademików, co świadczy o spadku wpływów endeckich na uniwersytecie.

Dyżury lekarzy

Dnia 23 października — noc:

Haas Adolf — Sarego 10, tel. 126.92.

Jurkowicz Ignacy — Wrzesińska 9, tel. 134-80.

Rubinsteinowa Dora — Dietla 99, tel. 178-64.

Tochowicz Leon — Pijarska 5, tel. 177.27.

Kronika lwowska

Lwowscy pracownicy komunalni w walce o poprawę bytu

(Kor. wł.)

W ubiegłą środę odbyła się w ratuszu lwowskim konferencja Zarządu Miasta i przedstawicieli zarządu związku pracowników komunalnych.

Przedmiotem rokowań były zgłoszone przez związek żądania podwyżki płac o 15 proc., zniesienia opłaty podatku specjalnego, wypłacenia jednomiesięcznej zapomogi bezzwrotnej na zakupy zimowe i inne. — Gminę miasta reprezentowali prezydent dr. Ostrowski, wiceprezydenci dr. Weryński, Irzyk, dr. Rusin, inż. Malko. W imieniu związku występowali przew. tow. Góral, sekretarz tow. Grabek, tow. tow. Hofmann, Laskowski, Machalski, Biedroński, Kilarski, radny Skalak i inni. Po długich czterogodzinnych rokowaniach p. prezydent Ostrowski oświadczył, że ze względów budżetowych nie może przyznać ogólnej 15 proc. podwyżki, jeśli zaś idzie o sprawę zniesienia podatku specjalnego, to zostanie on zniesiony dla pracowników zarabiających do 350 zł. miesięcznie. Po dalszych obliczeniach, zarabiającym 400 zł. prawdopodobnie obniży się podatek specjalny do połowy. Zarząd miasta zgodził się na jednorazową zapomogę na zakupy zimowe z tym zastrzeżeniem, że od zapomogi będą wyłączeni kawalerowie, mężczyźni, których żony zajęte są w przedsiębiorstwach miejskich, oraz pracownice, których mężowie mają również posady. Robotnicy sezonowi otrzymają zapomogę bezzwrotną w wysokości trzydniowego zarobku; pracownicy fizyczni, zarabiający do 110 zł. otrzymają 20 zł., umysłowi 25 zł.; fizyczni zarabiający do 165 zł. otrzymaliby 15 zł., umysłowi 20 zł.; zarabiający do 200 zł. fizycznie 10 zł., umysłowi 15 zł. Pracownicy, zarabiający ponad 220 zł., nie otrzymają żadnej zapomogi.

W godzinach wieczornych odbyło się w wielkiej sali Domu Prac. Komunalnych ogólne zebranie pracowników gminnych, w ilości około 2000 uczestników. Na zgromadzeniu tym tow. Góral, sekr. tow. Grabek i inni delegaci złożyli sprawozdanie z przebiegu rokowań. Po dłuższej dyskusji zebrani uchwalili podtrzymać dotychczasowe żądanie i udzielili zarządowi pełnomocnictw do prowadzenia dalszych rokowań z Zarządem miasta.

Historia dnia

Chciał się zaopatrzyć na zimę. Jan Bała, został zatrzymany za kradzież kożucha wart. 45 zł. na szkodę Zofii Guzik, zam. w Jurczycach nr. 62, pow. Kraków. Kożuch odebrano i zwrócono poszkodowanej.

Zainkasował dla siebie. Zatrzymano Bolesława Walcka, inkasenta f. „Ziarno", za przywłaszczenie sobie zainkasowanej kwoty 900 zł. na szkodę powyższej firmy.

Sikora w potrzasku. Antoni Sikora został aresztowany za kradzież garderoby wart. 700 zł. z zamkniętego mieszkania na szkodę Agnieszki Sowy, zam. w Krakowie przy ul. Mazowieckiej l. 102. Rzeczy odebrano i zwrócono poszkodowanej.

Udaremniona wyprawa. Salomon Buchholz został zatrzymany z narzędziami do włamania, w czasie gdy wybrał się na wyprawę złodziejską.

Kradzież garderoby. Nieznany sprawca skradł z niezamkniętego przedpokoju garderobę męską, wart. 110 zł. na szkodę Jakuba Walastrewicza, zam. przy ul. Gołębiej l. 5.

Rowery, jak zwykle. Nieznany sprawca skradł z przed sklepu tytoniowego przy pl. Mariackim l. 1, pozostawiony bez opieki rower wart. 180 zł. na szkodę Andrzeja Hamali, zam. przy ul. Bloch l. 6.

Nieznany sprawca skradł z korytarza Kuratorium Szkolnego przy ul. Wielopole pozostawiony bez opieki rower wart. 140 zł. na szkodę Jerzego Rękiewicza, zam. przy ul. Moniuszki l. 21.

Łup zostawił a sam zwiał. Nieznany sprawca dostał się przez otwarte okno na parterze do mieszkania Agaty Feluś, zam. przy ul. Zamojskiego l. 10 i skradł garderobę damską i męską wart. około 400 zł. Sprawca ścigany, garderobę porzucił, którą zwrócono poszkodowanej, sam zaś zbiegł.

Nieszczęśliwy wypadek robotników. Wezwano Pogotowie Ratunkowe do Władysława Lasmy, lat 30, robotnika, zam. w Beszczu pow. Kraków, który przechodząc ul. Lubicz został potrącony przez samochód z browaru „Okocim". Lusina upadając na jezdnię doznała ogólnego potłuczenia ciała. Pogotowie Ratunkowe przewiozło Lusinę do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

Pożar. Wezwano Straż Pożarną na ul. Wrocławską l. 36, gdzie w mieszkaniu Aleksandra Krecznego zapaliła się ścianka drewniana od przystawionego do niej pieca kuchennego. Przybyła straż ogień ugasiła. Wypadku w ludziach nie było. Szkoda nie ustalona.

Baczność robotnicy Krakowa

W Bochni trwa się od dnia 18 października r. b. walka strajkowa o zawarcie umowy zbiorowej i o podwyżkę głodowych płac, przeto szukając pracy, omijajcie Bochnię.

Jednocześnie ostrzega się wszystkich robotników miasta Krakowa, Tarnowa i innych aby nie wykonywali roboty konfekcyjnej, pochodzącej z Bochni.

SYMPATYKOM ESPERANTA podaje się do wiadomości, iż ref. tow. Schnitzera p. t. „Estonia kraj i ludzie" nie odbył się z powodu niedyspozycji prelegenta i odbędzie się dnia 23 b. m. o godz. 8 wiecz. w lokalu esperantystów: Rynek Główny 10 p. of.

Repertuar

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota, 23 października „Milioner". Niedziela 24 października popoł. „Profesja pani Warren", wiecz. „Kajus Cezar Kaligula".

I. KONCERT SYMFONICZNY odbędzie się w Starym Teatrze w niedzielę, 24 b. m. o godz. 11.30 pod dyrekcją znakomitego dyrygenta Walerjana Bierdiajewa. Orkiestra Symfoniczna w pełnym składzie wykona: Polonez z opery „Hrabina" St. Moniuszki, nie grane dotychczas w Krakowie „Cztery nastroje symfoniczne" M. Rudnickiego, „Tańce połowieckie" Borodina, „Kaprys hiszpański" Rimski - Korsakowa. Solistką będzie sławna śpiewaczka Ada Sari, która ze stowarzyszeniem orkiestry wykona: Dvoraka arię z opery „Rusałka", „Semiramidę" Rosiniego, „Pieśń gruzińską" Rachmaninowa arię z opery „Luiza" Charpentiera oraz poświęconą artystce norwegską „Kołysankę" Jordana i „Opowiadania z lasku wiedeńskiego" Straussa, w przeróbce Lenczowskiego.

TEATR DLA DZIECI „WESOŁA GROMADA" w Sali Saskiej ul. św. Jana 6, daje ostatnie przedstawienia wesołej bajki o drewnianym pajacyku Pinokio, w sobotę 23.X godz. 3.30 oraz w niedzielę 24.X o godz. 11-ej rano i 4-ej popoł.

Radio krakowskie

SOBOTA, 23 października

11.57 Tenor Georges Thill w duecie i solo — płyty. 13.45 Koncert życzeń z płyt. 14.45 Wiadomości bieżące. 14.50 Z arcydzieł literatury fortepianowej — płyty. 15.25 Lokalne wiad. gospodarcze. 18.10 Lokalne wiadom. gospodarcze. 18.10 Lokalne wiad. sportowe. 18.15 Kraków wczorajszy i dzisiejszy: Samorząd jako szkoła wychowania obywatelskiego — wygł. dr. Mieczysław Kaplicki. 18.30 „Miniatury kwartetowe" Ronda scherza i romanse" w wykonaniu kwintetu smyczkowego Rozgłośni Krakowskiej 18.55 Program na dzień następny. 23.00 Muzyka taneczna — płyty.

NIEDZIELA, 24 października

8.30 Pogadanka dla rolników: „Co mogą i powinny robić gospodynie wiejskie w kołach gospodyń" wygłosi insp. I. Pilewska. 8.40 Muzyka poranna — płyty. 13.00 Kronika artystyczna Krakowa" — w oprac. dr. Adama Bara. 15.45 „Gawęda niedzielna": „Ziemia pod nogami" nowela ze zbioru „Hańbiący czyn porucznika Herberta" Janusza Meissnera — czyta autor. 16.00 Wiadomości bieżące. 19.35 Program. 19.40 Muzyka (płyty) — koncert otiony przez radiosłuchaczy. 20.35 Lokalne wiadomości sportowe. 23.00 Muzyka taneczna — płyty.

Co grają w kinoteatrach

ADRIA: „Ziemie błogosławiona".

ATLANTIC: „Zamek tajemnic" i „Pan redaktor szaleje".

BAGATELA: „Wszystko dla zwycięzcy" i rewia „Scena i boty".

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: „Trędowata" i „Grzesznik mimo woli".

PROMIEŃ: „Boccacio".

STYLLA: „Pickelny wąwóz" i „Syn marnotrawny".

UCIECHA: „Atak o świcie".

WANDA: „Czar cyganerii".

KRONIKA ŚLĄSKA

Wywiózł całą fabrykę na jednym samochodzie ciężarowym

Istniejące od pewnego czasu nieporozumienia pomiędzy współwłaścicielami fabryki tkackiej w Katowicach przy ul. Piłsudskiego 50 Naftalim Pinczowskim (Krakowska 31) a Salamonem Langsamem (Krakowska 29) doprowadziły do niezwykłego rozwiązania. Przed fabryką w Katowicach zajechał samochodem ciężarowym Langsam, który zabrał całe urządzenie warsztatowe z 4 maszynami tkackimi i wywiózł je do Krakowa, gdzie zdeponował je przy ul. Boronowskiej 23. Pinczowski zwrócił się do policji o pomoc przeciwko wspólnikowi, którego pomawia o sprzeniewierzenie.

Lux-torpeda z Katowic do Wisły

Staraniem Ligi Popierania Turystyki, delegatury w Katowicach, Min. Komunikacji zgodziło się na uruchomienie w sezonie zimowym „Lux-Torpedy" z Katowic do Wisły. Trasę tę pokrywać będzie torpeda w niespełna godzinę, przy czym kursować będzie tylko w niedziele i święta. Wiadomość ta zostanie przyjęta z wielkim zadowoleniem i to nie tylko przez amatorów sportów zimowych. Życzyć by sobie należało, aby o cena przejazdu przystosowana była do możliwości materialnych ludzi, łaknących wypoczynku w niedzielę zażywanego czystym górskim powietrzem. Torpeda odjeżdżać będzie z Katowic około 8-ej rano.

Redaktor odpowiedzialny: LUDWIK WINTEROK.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.